

DRUŽINSKI TEDNIK

Najhujši izem je pesimizem:
med vsemi izmi edini, ki dušo
ubija.

* Lord Tweedsmuir,
generalni guverner Kanade

Leto XII.

Ljubljana, 27. junija 1940.

Štev. 26 (558)

Danes:

S kakšnimi letali se bore

S S L I K A M I

(Gl. str. 9 in 10)

DRUŽINSKI TEDNIK

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in
uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III.
Poštni predal št. 845. Telefon št. 33-32.
Račun pošte hranilnice v Ljubljani
št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo;
nefrankirani dopisi ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti za 3 din znamk.

NAROČNINA

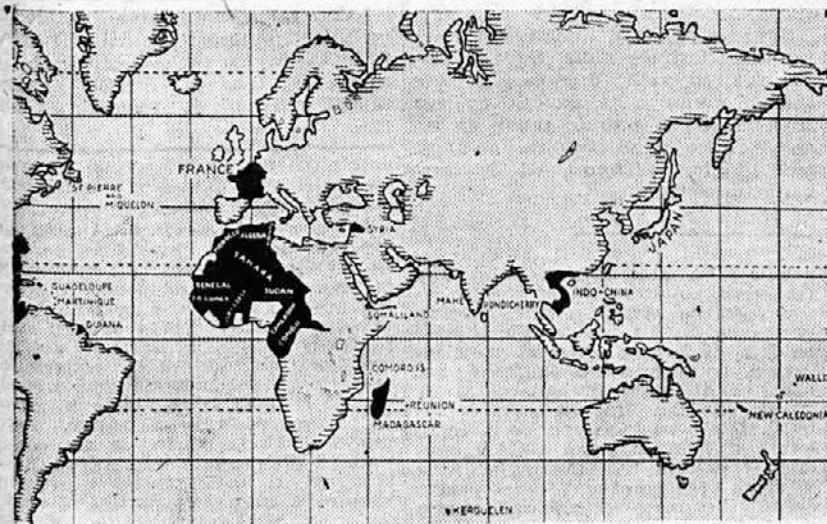
1/4 leta 20 din, 1/2 leta
40 din, vse leto 80 din.
V Italiji na leto 40 lir,
v Franciji 70 frankov,
v Ameriki 2 1/2 dolarja.
Drugi sorazmerno. — Na-
ročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstnem delu: enostolpčna petlinna vr-
sta ali njeve prostor (višina 3 mm in širina
55 mm) 7 din; v oglasnem delu 450 din.
V dvobarvnem tisku cene po dogovoru.
Notice: beseda 2 din Mali oglasi:
beseda 1 din. Oglasi davek povsod se
posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Po francoski kapitulaciji

Angleži se pripravljajo na bitko za Anglijo

FRANCOSKI IMPERIJ. Na zemljevidu so poleg metropole počrtnjena vsa tista ozemlja, ki tvorijo francosko kolonijsko cesarstvo. Alžir je v francoski posesti od l. 1830., Tunizija od l. 1881., Senegalija od l. 1860., Kongo od l. 1842., Somalija od l. 1862. in Madagaskar od l. 1885. Kamerun in Sirija sta francoski mandatni deželi od l. 1920. Francoski imperij šteje danes 102 milijona ljudi (42 milijonov med njimi ima matična država)

V Ljubljani, 25. junija 1940.

Danes je v Franciji dan žalosti. Pétainovi pooblaščenosti so včeraj podpisali premirje z Italijo in davi so se končale sovražnosti na francoskih tleh. Takoj po sklenitvi premirja je Pétainova vlada proglasila današnji dan kot dan narodnega žalovanja.

Na drugem mestu poročamo o pogojih, na katere je morala bordajska vlada pristati. Pogoj, ki je izredno težki, ameriški listi trde,

Če je francoska vlada pristala na tako težke pogoje, je morala biti vojaško v zadnjih izidih, ali pa njeno politično vodstvo ni bilo kos položaju, nastalemu po padcu Pariza in po prebitju francoske fronte v Sampanji. Sodeč po vojnih poročilih zadnjih dni pred podpisom premirja, poročilih iz obeh vojnih taborov, je težko verovati v prvo alternativo.

Kljub podpisu premirja s Francijo se vojna še ni končala, niti s Francijo ne. Reynaudov podtajnik v vojnem ministru general de Gaulle je v Londonu ustanovil poseben odbor, čigar naloga bo, organizirati Francoze v francoskem imperiju in na Angleškem za nadaljevanje vojne. (General de Gaulle je bil poleg Paula Reynauda in nekaterih mlajših generalov tako rekoč edini Francoz, ki je že pred desetimi leti trdil, da se mora francoska vojska motorizirati, če naj bo kos totalitarni vojni.) Francoske kolonije in protektorati se že odzivajo: v Siriji general Mittelhauser, v Tuniziji generalni rezident Nogues. Tudi Alžir in Indokina izjavljata, da bosta vojno nadaljevala.

Nastane vprašanje, kako. Francoska prekmorska posest je bogata s surovinami, ne premore pa zadostne vojne industrije. Če bodo Alžir, Maroko in Tunizija hoteli s količnej upanja v uspeh kljubovati italijansko-nemškemu napadu, bodo morali od nekod dobivati orožje. Od kod? Z Angleškega in iz Amerike. Toda v ta namen je potrebna francoska vojna mornarica, kakaj samo angleško ladje bo imelo čez glavo opravka, če bo hotelo vzdržati blokado. Usoda francoske mornarice je torej hkrati tudi usoda francoskih kolonij in s tem tudi v dobri mери usoda britanske blokade in britanskega odpora.

Francosko mornarico mora pa bordajska vlada izročiti Nemcem in Italijanom. Ali jo bo izročila? Ali jo bo mogla izročiti? Ali se bodo admiralji bolj pokorili bordajski vladi, kakor so se letalci?

Ob kapitulaciji francoske vlade se svet izprašuje, kako je mogla tako mogočna država, kakor je bila francoska republika, tako rekoč čez noč izgubiti svojo samostojnost.

Nedvomno je, in to smo celo tako daljni opazovalci, kakor smo bili mi, že pred skoraj dvema letoma — v septembru 1938. — mogli ugotoviti, da je bil francoski politični sistem trhel in črviv. Francoska demokracija si je sama žagala vejo, na kateri je

sedela. Pri tem je treba poudariti, da ne zadane krivda nič manj socialističnih in meščanskih levicarjev (Blum-Faure, Daladier-Bonnet) kakor nacionalistične desničarje (Flandin-Laval). Eni kakor drugi so bili gnotno presiti in duhovno preleni, da bi se bili mogli živeti v možnost totalitarne vojne, kaj šele, da bi se nanjo pripravili. Voditelji socialističnih učiteljev Delmas je v septembrski češkoslovaški krizi celo javno in na ves glas povedal, da gre rajši v suženjstvo kakor v vojno. (Spricho takšnih razmer se danes pač nihče ne bo več čudil, da je patriot Tardieu, eden izmed glavnih Clemenceaujevih sodelavcev, kmalu po Stavijevski aferi odložil svoj poslanski mandat in izjavil, da se mu gabi, sedeti za isto mizo s francoskimi parlamentarci.)

Francoska tragedija se ni začela šele junija 1940., tudi ne septembra 1939. Začela se je septembra 1938. Tudi če bi bilo res, da takrat za Francoze ni bilo drugega izhoda kakor Monakovo — hipoteza, ki je razvoj bitke za Francijo ni potrdil — je imela francoska vlada po septembrski kapitulaciji poldrugo leto časa, da popravi, kar je dotlej zamudila. Daladier tega ni storil, ker je bil slep. Zato je moral zbežati na Španjo. Tam danes razmišlja o tem, kako strašno in hitro se vse na svetu maščuje in kako resnične so svetopisemske besede oko za oko, zob za zob.

Toda vsa ta francoska tragedija je samo prolog. Prava drama, drama francoskega naroda se šele začne.

Bitka za Francijo je začasno končana. Začenja se bitka za Anglijo. Ta bitka bo hujša in obupnejša. Ne samo zato, ker se oba nasprotnika zavedata, da bo šele ta bitka odločila končno zmago; tudi zato, ker sta si partnerja enakovrednejša.

Angleži so Germani. Romanski element ni v anglosaškem narodu nikdar tako zelo prevladoval, da bi bil

Zemljevid južne Španije z Gibraltarjem in španskega Maroka s Tangerjem in mednarodnim ozemljem, ki ga je zasedlo špansko vojaštvo

izpodrinil njegove tipične germanske lastnosti: disciplino, žilavost, čut za odgovornost. Romanski element je te germanske odlike, da se tako izrazimo, le humaniziral. Brez njih Anglija danes najbrže ne bi bila imperija.

Angleži so pomorščaki in na svoj način — kljub drugačnemu videzu — avanturisti. Prav ta okoliščina utegne igrati veliko vlogo pri pripravljajočem se velikem obračunu. Anglež ve, da brez mornarice ni imperija. Zato je vojna mornarica edino, kar so Angleži vsaj kolikor toliko temeljito pripravili za to vojno. In nedvomno bo vojna mornarica igrala veliko vlogo pri bitki za Anglijo.

Ali bo njena vloga tudi odločilna? Odgovora na to vprašanje ne vemo. Najbrže ga ta trenutke nihče na svetu ne ve. Toda eno vemo: odgovor na to vprašanje bo odločil o usodi sveta.

24. junija — isti dan, ko je premirje med Francijo in Nemčijo in Italijo stopilo z rimskimi podpisi v veljavo — se je končalo stanje, ki je vladalo celih 23 let,

24. junija sta namreč Jugoslavija in sovjetska

Pierre Laval

Rusija uvedli redno medsebojno diplomatsko razmerje.

Četudi je bilo po sklenitvi trgovinske pogodbe med obema državama pričakovati prej ali slej tudi obnovitve njihovih diplomatskih stikov, je 24. junij vendarle pomemben dan. Pomemben zlasti spricho velikih dogodkov, ki preobrazajo današnji svet.

Observer.

Usodni Pétainov proglas

Ko je 17. junija zvečer maršal Pétain obvestil po radiu francoski narod, da se mora pripraviti na kapitulacijo, je ameriški radio takole podal njegov tekst: *C'est le coeur serré que je vous dis qu'il faut cesser le combat.* (S težkim srcem vam povem, da moramo sovražnosti ustaviti.)

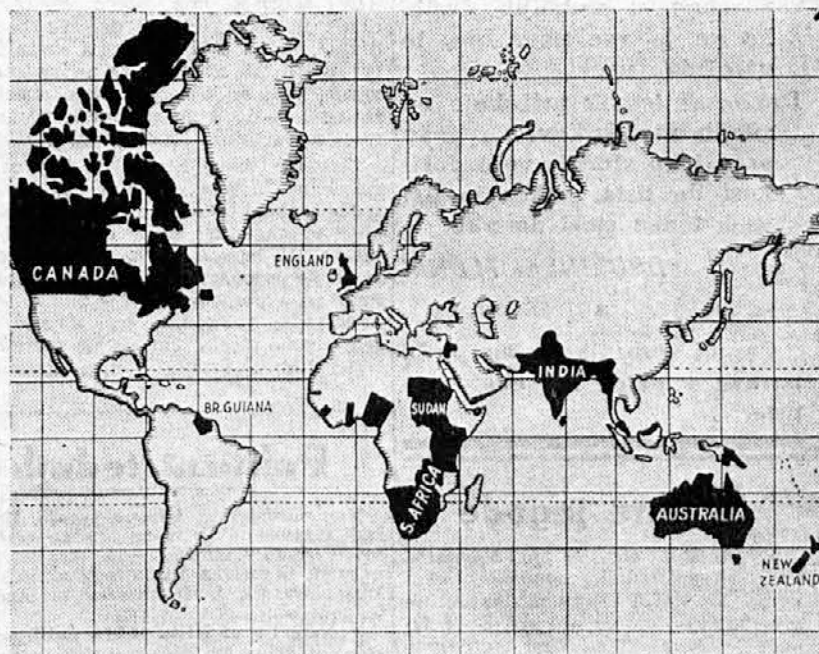
Drugi dan so Francozi uradno objavili, da je maršal dejal: *...qu'il faut tenter de cesser le combat* (...da moramo poskusiti sovražnosti ustaviti.)

Lahko si mislimo, kako je Pétainov razglas deloval na francoske generale! Kajti le preveč verjetno se zdi, da je bila ameriška reprodukcija Pétainovih besed točnejša in da je francoska vlada šele drugi dan spoznala, kakšne posledice je rodil zmeden Pétainov proglas.

Angleži o ozadju francoske kapitulacije

Bivši pariški dopisnik »Timesa«, baje prav dober poznavalec francoskih razmer, je tik pred podpisom francosko-italijanskega premirja podal v svojem listu pregled dogodkov, ki so po njegovem nagnali Francijo v kapitulacijo.

Ze od začetka vojne, pravi dopisnik, se je v francoskem političnem in vojaškem vodstvu kazal čedalje večji strah pred odgovornostjo. Vsak dan na novo se je načelala debata o tem, ali naj se vojna nadaljuje ali ne. Reynaud in

BRITANSKI IMPERIJ. Počrtnjeni predeli pomenijo britanske kolonije, mandatne dežele in dominione. Britanski imperij zavzema skoraj 1/4 zemeljske površine in šteje 500 milijonov ljudi, t. j. četrtno vsega človeštva

Pétain sta si bila vsak dan bolj navzkriž. Očiten je postal spor, ko je šlo za odstavitev Gamelina. Posledica tega spora je bil najprej odstop Daladierja, nato pa še Gamelina.

Ko je prevzel vlado Paul Reynaud, so se nesoglasja še pomnožila. Po začetku bitke za Pariz je postala očitna tudi nezadostna vojaška pripravljenost. Toda medtem ko so se operacije na fronti po nastopu generalisima Weyganda začele že ugodneje razvijati, se je pojavil Laval. Postal je počasi najintimnejši svetovalec maršala Pétaina in ga nazadnje dobil popolnoma v roke. Pétain se je pod Lavalovim vplivom čedalje bolj zavzemal za sklenitev premirja in Reynaud, brezpogojni zagovornik vojne do konca, je moral odstopiti.

Na Reynaudovi strani je bil tudi general Weygand. Kljub pomanjkanju tankov in letal je generalisimus dokazoval, da je jedro francoske vojske sploh še nedotaknjeno in da stotisoči francoskih vojakov sovražnika niti še videli niso. Zaman; Lavalov vpliv je bil močnejši in Pétain je, končaje dopisnik, prosil za premirje.

Churchill o položaju po francoski kapitulaciji

V torek popoldne je predsednik britanske vlade Winston Churchill podal v spodnji zbornici poročilo o vzrokih francoske kapitulacije in njenih posledicah. Dejal je med drugim:

Brez smisla in brez koristi bi bilo, rabiti trde besede ali očitke za to, kar se je zgodilo. Upamo pa, da bomo imeli življenjsko moč, da rešimo Francijo iz položaja, ki je vanj zašla zaradi sovražne sile in drugih vzrokov. Upamo, da bo francoski imperij preko morja, pod varstvom svoje mornarice, nadaljeval vojno na strani zaveznikov. Upamo, da bo francoska prekmorska posest postala sedež vlade, ki bo nadaljevala vojno do zmage in na novo organizirala armado za boj za svobodo.

Ne morem še povedati, v kakšnem razmerju bo britanska vlada do bordajske vlade. Vlada v Bordeauxu je zdaj popolnoma pod nemškim vplivom.

Naša varnost je znatno, a ne odločilno odvisna od usode francoskega vojnega brodograja.

Ko se je videlo, da sta poraz Francije in njeno podjarmijerje neizogibna, nas je predsednik francoske vlade Reynaud prosil, naj bi angleška vlada odvezala francosko vlado obveznosti, da se ne bi smela pogajati za separatni mir. Čeprav sem vedel, kako veliko je bilo že dotlej gorje Francije in da Anglija doslej še ni sorazmerno mnogo trpela, sem moral odgovoriti, da ne moremo Francije odvezati njenih obveznosti. Sporazumno z nami je tedaj Reynaud še enkrat apeliral na Združene države. 18. junija nam je Reynaud sporočil, da ameriški odgovor ni zadovoljiv. Spricho tega je angleška vlada pristala, da sme Francija vprašati za pogoje za sklenitev premirja, toda s pridržkom, da pride francosko vojno brodograje med pogajanj v angleške luke in ostane tam ves čas pogajanj.

Hotel sem se ponovno sestati z Reynaudom in sem se že vozil z vlakom v Bordeaux, ko sem dobil obvestilo, da je morala Reynaudova vlada odstopiti in da je novo vlado sestavil maršal Pétain. Opozorili smo novo francosko vlado na obveznosti, da nam prepusti mornarico. Od Francozov smo dobili slovesno obljubo, da njihova vojna mornarica ne bo prišla v nemške roke. Potem smo pa brali v pogojih za premirje, da pride francosko vojno brodograje pod nemško in italijansko nadzorstvo. Nemška vlada je sicer slovesno obljubila, da francoske mornarice ne bo uporabljala v tej vojni.

Zbornica ne bo pričakovala, naj ji danes povem, kakšen bo razvoj dogodkov. Zaviti so v temo. Upam pa, da bom prihodnji teden lahko podal novo izjavo o položaju.

Turčija po francoski kapitulaciji: predsednik turške republike İsmet İnönü in v pogovoru z britanskim ankarškim poslanikom Knatchbull-Hugessom

Važno za naše naročnike

Današnji številki smo priložili položnice. Kdor je naročnino za prihodnje četrtletje že poravnal, naj položnico shrani za drugič.

Gg. naročnice in naročnike vljudo opozarjamo, da se pri vseh listih naročnina plačuje *vnapij*. Na tem mora vztrajati tudi naša uprava, posebno v sedanjih časih, ko se je vse podražilo, le naročnina ne.

Družinski tednik pričakuje od svojih naročnikov, da bodo prav tako storili svojo dolžnost do lista, kakor jo list vsak teden stori do njih.

DRUŽINSKI TEDNIK

*

Zaradi praznikov bo naša uprava v petek in soboto zaprta.

Še ene jagode

V prejšnji številki je kronistka Družinskega tednika napisala nekaj besed o naših jagodah, črnih in rdečih. Povedala je, da so rdeče jagode po štiri dinarje liter, borovnice pa še cenejše. Priporočala je kupovanje jagod, črnih in rdečih, češ da je to v korist ne samo našim siromašnim ljudem s kmetov (takšne ljudi nekaterniki blagodneče imenujejo podeželane), ampak tudi nam samim.

Da, to je — a kaj, ko nekaterniki pri ugodnem ljubljanskem dnevniku jagode ne teknejo, ne samo rdeče, celo črne nel Zastran rdečih se ni kaj čuditi, saj je znana in celo medicinsko priznana reč, da jih vsak organizem ne prenese. Nova je pa zadeva zastran prebavnosti črnih.

Ugotovili so namreč preteklo soboto nekaterniki pri ugodnem ljubljanskem dnevniku v pogovoru s podeželani, čitajočimi časopise in izmenjavajočimi misli v vlaku, namenjenem proti Zidanemu mostu, da tisto naše zastran jagod, črnih in rdečih, nikakor ni takšno, da ne bi kazalo še česa tehtnega dodati. Na primer o mestnih ljudeh, ki barv ne poznajo in zlede borovnice z nedozorelimi robitocami zamenjujejo, da jih mora prijazni možak, sedeč ob oknu v vlaku, šele botanike učiti. Ali pa o mestni spakedranščini: tudi o njej ne bi bilo nápak, kakšno povedati, prijazno seveda, kakor je povedal tisti možak, ki je tako prijazno sedel ob oknu v vlaku in modroval s prijaznim gospodom na vožnji v Zidani most.

Kar se botanike tiče, je zaleglo. Poinčljali se bomo. O jagodah, črnih in rdečih, bomo kljub Glonarju (Slovar slovenskega jezika, str. 135.) pisali odsele le še prav po tistem in s prijazno obzirnostjo, tako da ne bomo več žalili barvnega čuta ljudi, ki jagca ne ločijo po barvi. Na glas bomo pa poslej zmerom govorili o temnomodročrnih jagodah, kadar bomo imeli borovnice v mislih, in o svetlordečih, kadar bomo mislili na rdeče. Tudi črničice, pohorski izraz za borovnice (Pleteršnik, str. 112) odslej za nas ne bodo več črničice, ampak temnomodročrničice — vsaj pri izmenjavanju misli z nekaterniki od ugodnega ljubljanskega dnevnika in s prijaznim možakom, sedečim ob oknu v vlaku, namenjenem v Zidani most.

Kar se mestne spakedranščine tiče, je pa stvar resnejša. Ne sicer za nas; pri naši hiši namreč ni zanjo primeren tal ne podnebnja. Te vrste jagoda zori posebno bogotno tam, kjer je slovnica pastorka, pravopis deseti brat, iskanje iveri v tujem očesu osnovno pravilo, jezikovna anarhija pa vrhovno načelo za slovensko pisanje.

Teh jagod je na žalost neskončno več kakor črnih in rdečih. Toliko jih je, da jih skoraj brati ni moči, ker bi tlavak nazadnje še vid izgubil. Če pa nekaterniki žele, bi jim kljub temu pomagali pri tem koristnem opravilu — po svojih skromnih močeh seveda in prijazno takisto.

Kronist.

OKVIRJI

SLIKE, FOTOGRAFIJE, Gobeline.

KLEIN

LJUBLJANA, Wolfova 4

Kakšno je bilo življenje 150 letne starke

Žena, ki je imela sedem mož, 21 otrok in 132 vnukov, živi zdrava in vedra v Bosni

Dakovo, junija.

Pogosto beremo, da je v tej ali oni državi umrl stotleten stari ali umrla stotletna starica. Zdi se nam čudno, da morejo ljudje tako dolgo živeti, tako rekoč raztegniti leta, ki so nam namenjena, kakor elastiko. Kako se boste šele začudili, boroč, da živi v vasi Lipiku v Bosanski Posavini žena, stara okrog 150 let.

Tej ženi je ime Stana Sičičeva, ljudje ji pa pravijo po domače 'baba Stana'. Sama trdi, da je na svetu že okrog 150 let, natančno se pa ne spominja, kdaj se je rodila. Ob okupaciji Bosne leta 1878, je pa imela 80 let, torej mora danes imeti okrog 140 let.

Življenje 'babe Stane' je bilo zelo razgibano in pisano. Stana se je kar sedemkrat poročila, in sicer poslednjič, ko ji je bilo 86 let. Poslednjič je ovdela s 102 letoma, in sama pravi, da bi se še poročila, če bi jo kdo maral. Prvič se je poročila, ko ji je bilo 20 let, in sicer iz ljubezni. S tem možem je zelo srečno živela, kar pa ne moremo trditi tudi o drugih njenih zakonih.

Tretji, četrti in šesti mož so bili pijanci in so jo celo pretepali, tako da je morala ponoči pogosto iskati zavetja pri sosedih. To je pa vendar ni spametovalo, da se ne bi vnovič poročila. S štirimi možmi se je prav dobro razumela; vsem skupaj je pa rodila 21 otrok. Najbolj čudno je to, da so ti otroci malone vsi zgodaj pomrli in da danes prav nobeden več ne živi. 'Baba Stana' je imela 132 vnukov, toda tudi od vnukov živita samo še dva. Ima pa mnogo pravnukov in okrog 500 daljnjih sorodnikov. Kakor je videti, pa njeni potomci še zdaleč niso tako trdni, kakor je bila ona.

Marsikoga bo zanimalo, kaj prav za prav počne 'baba Stana', da tako dolgo živi. Kdor verjame v čarodejne napoje ali skrivnostne vraže, bo hudo razočaran. 'Baba Stana' prav za prav sama ne ve povedati, zakaj je že tako dolgo na svetu. Sama ni storila nič posebnega, da bi si priborila dobrotno dolgega življenja. Ima pa nekaj čudnih in kar zagriženih navad, ki jih velja opisati.

'Baba Stana' kakor vsi stari ljudje iz tistih krajev zelo rada kadi in pije črno kavo. Če povprašamo starce iz tistih krajev, ali pijejo črno kavo in kade, bodo malone vsi brez izjeme pritrdili. Morda je v tem nekoliko odgovora na vprašanje, kako dosežemo tako lepo starost. Razen tega ima pa 'baba Stana' še eno navado, in sicer prav strogo 'spartansko' navado: nikoli ne spi v postelji, temveč vedno na golih tleh. 'Baba Stana' se zelo čudi, če legajo njeni znanci v posteljo. Sama pravi, da v njenih mladih letih nihče ni spal na postelji in tudi z vsemi sedmimi možmi je spala na golih tleh. Zdi se, da za zapečkom, kjer je po golih tleh posula nekoliko suhe trave, toda tako malo, da se skozi njo vidi jo čutijo tla.

Sicer je pa 'baba Stana' še kar živahna in bistrega duha. Rada si prižge cigareto, natoči črne kave in pove kakšno zanimivo iz svojega dolgega življenja. Sama pogosto pravi, da res ne ve, kako si je zaslužila prednost pred svojimi bližnjimi, da je smrt nanjo pozabila...

razmerje. V ta namen je sovjetska vlada vzela na znanje imenovanje senatorja dr. Milana Gavrilovića za jugoslovanskega poslanika v Moskvi, jugoslovanska vlada pa imenovanje Viktorja Andrejevića Plotnikova, dosedanjega poslanika v Osloju, za sovjetskega poslanika v Beogradu. Predsedstvo Vrhovnega sovjeta je tudi že imenovalo dva dopisnika uradne agencije Tass v Beogradu.

Premirje tudi med Francijo in Italijo. Takoj po podpisu v Compiègne so se francoski pooblaščenca s tremi nemškimi letali odpeljali v Italijo. V vili »Incisi della Rocchetta« pri Rimu so se sestali z italijanskimi odposlanci, da bi podpisali tudi premirje z Italijo. Ko je francoska delegacija dobila pogoje, je telefonsko obvestila svojo vlado, ki je italijanske pogoje sprejela. V ponedeljek ob 18.35 se je pogodba formalno podpisala. V skladu z nemškimi pogoji so se v noči s ponedeljka na torek ob 0.35 našega časa ustavile sovražnosti na vseh francoskih bojiščih.

Francoske kolonije bodo nadaljevale boj. Guvernerji francoskih kolonij in mandatnih ozemelj, kakor tudi vojaški

Lahko krvavenje iz prenehanja dlesni (sluznice) prepreči zdravila PARADENTIN krema za čiščenje zob in masiranje zobnega dlesna. Glavno skladišče Drogerija Gregorij, Ljubljana.

poveljniki so izjavili, da bodo ne glede na sklenjeno premirje nadaljevali borbo na strani Anglije.

Tujezemski Francozi in Anglija ne priznajo premirja. Francoski general De Gaulle, ki se mudi v Londonu, je po radiu razglasil, da pomenijo sprejeti pogoji za premirje popolno kapitulacijo Francije, čeprav se niso vseh sredstev za odpor izpraznil. Vsa ta sredstva bodo zdaj dobili nasprotniki za borbo proti francoskim zaveznikom, zlasti francoska letala, ladje in zlato. Ta vdaja pomeni suženjstvo. Zato smatra angleška vlada, da francoska vlada v Bordeauxu ki je podpisala premirje, ni imela svobodnih rok, in je zato ne more več smatrati za vlado one neodvisne države, ki je sklenila svečano zavezniško pogodbo z Anglijo. Angleška vlada priznava za edinega predstavnika neodvisnih Francozov »Francoski narodni odber«, ki se je osnoval v Londonu in ki mu načeluje general De Gaulle. Ta odbor bo nadaljeval vojno v duhu medsebojnih obveznosti ob strani Anglije. Za nadaljevanje bojev so se izrekli tudi vojaški poveljniki v Maroku, Siriji in Indokini.

Nemške čete ob podpisu premirja. Čeprav so se že sešli pooblaščenca, da sklepajo o pogojih za premirje, sovražnosti na bojiščih niso prenehale. Francoske čete niso več nudile resnejšega odpora in zato so Nemci naglo prodirali in ugrabili velikanski plen. Ko so se sovražnosti ustavile, so bile nemške čete približno na črti Zeneva—St. Etienne—Clermont—Ferrand—Poitiers—Rochefort.

Japonci bodo zasedli francosko Indokino in nizozemsko Indijo. Tako poročajo ameriški listi in dodajajo, da so ta pogajanja med Japonci, Nemčijo in Italijo že tik pred zaključkom. Državi oziroma na ta način preprečiti, da bi se Anglija okoristila z obema kolonijama Francije in Nizozemske. Japonci čete so pod pretvezo, da morajo preprečiti vojne dobave Kitajski, že vkorakale v francosko Indokino.

Določbe premirja med Italijo in Francijo. Bistvena določila so naslednja: Italijanske čete ostanejo za ves čas premirja na ozemlju, ki so ga zasedle. Obmejna ozemlja proti Italiji mora Francija demilitarizirati, v celoti pa francosko Somalijo. Za časa vojne proti Angliji bo Italija uporabljala džibuti in železniško progo v Addis-Abebo. V demilitariziranih predelih bodo francoske čete evakuirane, enako orožje in strelivo, a kar je slednjega v utrdbah, je treba onesposobiti. Vse orožje na ozemlju Somalije mora Francija izročiti Italiji. Italija bo zasedla vsa utrjena francoska oporišča na Sredozemlju. Italija lahko zahteva kot jamstvo za izpolnjevanje dogovora o premirju ves vojni material vojske, ki je bila določena za borbo proti Italiji. Vse ostale določbe so enake kakor v nemško-francoskem dogovoru.

Totalitarna vladavina v Rumuniji. S kraljevo naredbo, ki ima zakonsko moč, so spremenili v Rumuniji dotedanje »Fronto narodnega preporoda«

Izrabite priliko

partija prvostopnih šivalnih strojev, več koles in otroških vozičkov je poceni na prodaj pri

»Prometu«

nasproti Križanske cerkve

Telef. 43-90

v »Stranko naroda« pod vrhovnim vodstvom kralja. Stranka bo upravljal moralno in materialno življenje prebivalstva in države. Funkcionarje stranke imenuje kralj. Vsi državni uradniki, volilci in kandidati, člani upravnih odborov in javnih ustanov morajo biti člani te stranke. Za delovanje proti stranki so določene hude denarne kazni in težka ječa. Z osnovanjem te stranke so uvedli v Rumuniji totalitarno politično red, država se pa bo zunanje politično naslonila na os Rim-Berlin.

Sovjeti uradno zanikujejo vesti, da so se poslalsali rusko-nemški odnosi in da je Rusija zbrala na rusko-litovski meji 100 do 150 divizij vojaštva, da bi s tem izvajala pritisk na Nemčijo. Agencija Tass je izjavila, da je v baltičkih državah največ 20 ruskih divizij, ki so razvrščene po vseh treh državah. Te čete nimajo namena izvajati pritisk na Nemčijo, ampak samo da omogočajo izvedbo dogovora o medsebojni pomoči, ki se je sklenil med Rusijo in baltičskimi državami.

Sovražnosti v Franciji ustavljene. Prejšnji petek je Hitler sprejel v gozdu pri Compiègne pooblaščenca francoske vlade in jim sporočil pogoje za premirje. Pogoje so izročili v istem jedilnem vagonu in na istem kraju, kjer je maršal Foch 11. novembra 1918. izročil nemškimi odposlancem pogoje za prenehanje sovražnosti. Po posvetovanju francoske vlade, ki sta vanjo medtem vstopila še desničar Laval in Monakovčan Marquet, je francoska delegacija v nedeljo s podpisom sprejela

pogoje. Po ameriških vesteh mora francoska vojska takoj po uveljavitvi premirja položiti orožje. Nemška vojska bo zasedla vse ozemlje severno od črte, ki teče od švicarske meje pri Zenevi do Toursa ob Loiri, in vso obalo ob Atlantiku. Francija plača vse stroške zasedbe. Francija mora demobilizirati svojo mornarico in vojno letalstvo. Nemčija lahko zahteva izročitev vsega topništva, tankov, letalstva in sploh vsega orožja. V nezasedenem ozemlju ne smejo več izdelovati orožja in streliva. Francija mora takoj izročiti vse utrdbe, načrte utrjevanja, podatke o legi zavezniških minskih polj, vse vojaške tovarne in stroje v nepoškodovanem stanju, enako vsa prometna sredstva in brzojavne naprave. Francoska vojska mora ostati na francoskem ozemlju in noben francoski vojak ne sme služiti tuji državi in se udeleževati sovražnosti proti Nemčiji. Francija ne sme prepustiti Angliji nikakršnega materiala, ki bi ga ta lahko uporabila za vojno proti Nemčiji. Francosko vojno brodovje morajo pozvati domov, kjer se bo razorožilo pod nemškim in italijanskim nadzorstvom v določenih pristaniščih. Del tega brodovja bo lahko služil za zaščito francoskega kolonialnega imperija. Francosko vojno brodovje bodo uporabili za varstvo francoskih obal in za iskanje min ob francoskih obalah. Pri slednjem delu bodo zaposleni francoski mornarji. Vse francoske trgovske ladje se morajo vrniti domov in ostati v francoskih pristaniščih. Ladje izven Francije se morajo zateči v nevtralna pristanišča. Nobeno francosko letalo ne sme zapustiti Francije. Vse radijske postaje v nezasedeni Franciji prenehajo delovati. Nemške ujetnike morajo Francozi takoj izpustiti, francoski pa ostanejo še nadalje v nemškem ujetništvu. Francija mora izročiti vse Nemce, ki jih bo Nemčija zahtevala, in sicer z vsega ozemlja francoskega imperija. Prenos imetja iz zasedenega na nezasedeno ozemlje ni dovoljen. Premirje stopi v veljavo po podpisu italijanskih pogojev. Franciji in velja do končne sklenitve miru. Pogodba preneha, če francoska vlada ne bo izpolnjevala določil pogodbe o premirju. Francosko odposlanstvo je nato v ponedeljek podpisalo še italijanske pogoje za premirje. Sovražnosti vojaškega značaja so se prenehale v torek ponoči ob 0.35.

Redni diplomatski odnosi med Jugoslavijo in Rusijo. Uradni agenciji Zveze sovjetskih socialističnih republik in kraljevine Jugoslavije sta v ponedeljek uradno objavili, da sta se obe vladi sporazumeli, da obnovita med obema državama redno diplomatsko

so bili nemški izvidniki. Vojaki so namerili puške in streljali v sovražne automobile. Otroško in smešno početje, čisto brezkoristno, nekako tako, kakor če bi miška napadla slova. Hkrati pa smrtno nevarno za kilometre in kilometre dolgi sprevid beguncev. Nemci se pa niso niti zmedli za teh nekaj mušjih pikov, ki so se takoj odšli od debelih oklopov. Drveli so dalje. Mi smo se pa spet pomaknili naprej, v smeri proti Auxerru.

Mislili smo, da bomo tako nekako okrog Dijona na varnem. Tedaj smo najprej zagledali vojaške tovarne automobile v divjem diru, potlej pa dolge vrste čet na motornih vozilih, vse kar se je dalo v največji stiski rešiti iz Nancyja in Maginotove črte pred obkrožitvijo. Prebivalci Dijona so pa prav tako nepoučljivi kakor vsi drugi, vezali culice in se odpravljali na pot.

Kam neki nameravate? Nikjer ni več prostora!

V kolonije,« so odgovarjali. Ljudstvo je bilo zaupalo v moč Francije in še zmerom ni izgubilo upanja. Pričakovalo je ponovitev čudeža ob Marni; še zmerom ni popustila vera, da bi se lahko zgodil preobrat neke v sredi ali ob Loiri. Poslednje dni je kar otroško zaupalo v intervencijo Združenih držav! To upanje in vera v večno Francijo sta ljudi hrabril. Joj njim, ko bodo doumeli! Povsod, kamor so prihajali

oblaki dima. Ljudje so pričakovali grom in strel, konec sveta. Toda le tu in tam je zaprasketal ožen kakšne eksplozije in zdaj pa zdaj si zaslišal posamezne topovske strele.

V tem okolju in ob tej spremljavi se je pričela umikati premagana armada, so jeli bežati starci, ženske, otroci iz Pariza in pariške okolice.

Pariške posadke so se bile v sedaj umaknile. To je bila še zmerom sijajna francoska armada, ki je verovala v slavo in zmago. Kmalu so pa prikorakali prvi oddelki čet, ki so se morale umakniti zapadno od Pariza. Vojaki so bili videti utrujeni in velike vrzeli v četah so izdajale, da se je povezanost zrahljala. Naposled, v četrtek in petek so se valili v toku vseh mogočih vozil poslednji razbiti ostanki nonosne armade: obstreljeni in razbiti oklopni avtomobili, poškodovani tovarni avtomobili, posamezni topovi velikega in manjšega kalibra, brez podstavka, brez streliva. Na topovih, na kamionih so poleg vojakov sedeli starci, žene in otroci, ki so se bili po poti zgrudili. Vojaki so se jih usmili in jih vzeli s seboj. Tanki so vlekli civilne avtomobile, ki niso več imeli bencina ali so se pa sicer kaj pokvarili.

In ves ta strahotni sprevid se je premikal še počasneje kakor po polje, tri kilometre na dve uri in pol (!) po širokih državnih cestah proti Orléansu in Fontainebleauu.

Listek »Družinskega tednika«

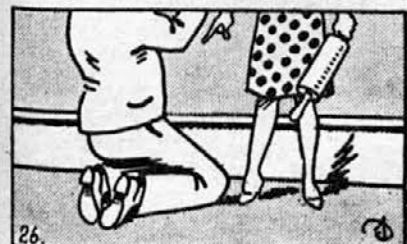
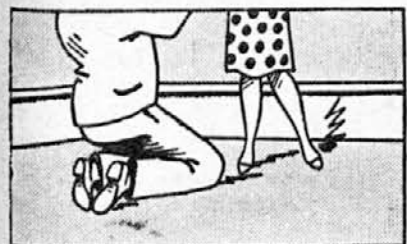
Poslednje ure na Francoskem

Izvirno poročilo dr. Urso Belarja

Kadar pomislim na poslednje tri dni, se mi zdi, kakor da bi se bil zbudil iz hudih sanj. In kadar me svojci povprašujejo po doživljajih in vtiskih, po strahotah, ki so zdaj za mano, se približa vselej kmalu trenutek, ko mi je nemogoče dalje povedovati. Kar ne more doumeti razum, kar se ni v svetovni zgodovini nikoli zgodilo, se je zdaj zgodilo: država s tisočletno zgodovino se je po junjski borbi štirih mesecev zrušila.

Poslednje ure te gigantske borbe so dvignile vse tragično v fantastično. Celó nebo se je prilagodilo okoliščinam. Seveda so ga prisilili od tega. Že jutraj ob petih, malo prej, preden so nemške čete na Eiffelovem stolpu razobesile zastave s kljukastim križem in postavile častno stražo na grobu neznane vojaka in na Napoleonovem grobu, se je nebo spet stemnilo, kakor da bi se zmrčilo ali kakor da bi se približevala strahotna nevihta. To so bili umetni

VSAK TEDEN DRUGA

Zaradi nepravilnega mešanja pri kartah sta se sprla Ivan Tičar, trgovec iz Kutine, in njegov prijatelj Peter Kosteski. V Novski v Slavoniji sta bila na sejmu, potem sta pa odšla v gostilno in kvartala. Pri mešanju kart sta se sprla in je Peter Kosteski v hipni jezi potegnil nož in ga zasačil svojemu prijatelju v trebuh in ramena, da je bil ta takoj mrtev.

Novi generalni tajnik ljubljanske opere je imel srečno zamisel, ki je izredno dobro uspela. Operna uprava je priredila javno pevsko tekmo pevki in pevcev iz vse dravske banovine. Priglasil se je lahko vsakdo, neglede na stan in izobrazbo. Kandidatov je bilo 153 in so jih morali preizkušati na štirih nastopih. Najzanimivejša je bila sklepna produkcija v nedeljo zvečer pred nabito polno dvorano v operi. Nastopili so najboljši, med njimi je komisija nagradila najboljših šest. Prvo nagrado je dobil litograf Slavko Strukelj iz Ljubljane. Žeteli bi bilo, da bi se podobne prireditve večkrat ponovile.

Okrog 100.000 dinarjev škode je napravil požar industrije Francu Ravnikarju v Linhartovi ulici v Ljubljani. V plamenih je bil strojni oddelek Ravnikarjeve žage; na kraj požara so takoj prihiteli gasilci. Kljub temu je pa ogenj že zajel ostrešje in deloma požaroval parno lokomotivo in razno orodje. Škoda znaša 100.000 dinarjev.

50% vseh vinskih trt je letos uničila pozeba in dolgotrajno deževje v pesniški in mariborski okolici. Zato bo letos tudi vinski pridelek veliko slabši kakor druga leta. Tudi na sadju se poznajo naslednji letošnjega neurja, ki je divjalo po vseh krajih.

Pijana krava je naredila precejšnjo škodo na sejmu v Sanskem mostu. Kravo je pripeljal na sejem siromanšen dinar, ki jo je hotel prodati, ker ni imel ne denarja ne krme, da bi jo lahko redil še dalje. Ko je ves truden prišel na sejem, je dal kravo v varstvo nekemu kmetu, sam pa stopil v krmo, da bi se okrepal. Sosed je pa prišel piti žganje, ki ga je zmerom nosil s seboj. Napojil je tudi prijateljevo kravo in v pijanosti zlijl kravi v skaf žganja. Pijana krava je po-

begunci, so se vrata trgovin zapirala, bodisi, ker so lastniki trgovin sami zbežali ali pa ker je bilo že vse razprodano. V bogatem Dijonu sem videl ženske in otroke, ki so vpili od bede in lakote po kruhu. Videli sem starce, ki so sedeli na robnike pred bogatimi meščanskimi hišami in dejali, da hočejo umreti, in mlade žene, ki so se poleg njih zvijale v porodnih bolečinah.

Zdaj pa zdaj je tresnila bomba v neskončno, nedojemljivo in nepopisno tragedijo tega ljudstva. Nekajkrat sem mogel celo ugotoviti, da so nemški letalci počakali, da je nastala v sprevedu vojakov in civilnih beguncev vrzel, potlej so šele vrgli bombe, da bi razdeljali kakšen važen objekt, železniški prelaz ali kaj podobnega. Utegnili so pač čakati, kajti nihče jih ni ogrožal. Nemška letala so krožila nad nami kakor spremiljalci kakšnega slavnostnega sprevo-da, nekako tako, kakor so krožili Francozi 14. julija nad lokom zmag. Ob pogledu nanje so ustnice beguncev in premaganih vojakov nejevoljno in občudujoče šepetale besede, ki se mi zde značilne za duševno veličino tako težko preizkušene francoskega naroda: »Ils sont quand même forts, les Fritz!« — šepetali begunci, ko so brez preklinjanja in brez tožba romali v negotovo bodočnost. (Po Basler-Nachrichten)

*Vseeno so močni. Nemci!

besnela in prevrnila vse, kar ji je bilo na poti. Pobila je tudi več kmetov in divjala naprej. Zdrvela je v reko Sano in preplavalala nekaj kilometrov. Ko se je v vodi streznila, je priplavala na breg, kjer jo je dinar lahko ujel. Kmet je moral kravo prodati prvemu kupecu, ker so ga vsi kmetje napadli zaradi škode, ki jim jo je bila naredila pijana krava. Skoraj ves izkupiček, ki ga je dobil za kravo, je moral dati, da je poravnal škodo; ostalo mu je le malo denarja, ki ga je pa iz obupa zapil.

30. junija bodo odkrili spomenik dr. Mehmedu Spahu na dvorišču Gazi Husrefbegove džamije v Sarajevu. Ob tej priložnosti bo tudi spominska akademija, na kateri bodo govorili prijatelji in sodelavci bivšega ministra in voditelja muslimanov.

Splitsko letališče bodo premestili in sicer iz Sinja na Splitsko polje. Premestitev letališča je v zvezi z novim regulacijskim načrtom. Doznanje letališče v Sinju bo le začasno, dokler ne zgradi novega na Splitskem polju.

Pekovski pomočniki stankajo v Šibeniku, zato je zmanjkalo v vsem mestu kruha. Pekovski pomočniki se že dalje časa pogajajo za novo kolektivno pogodbo. Mojstri pristajajo na novo pogodbo, vendar pa zahtevajo od oblasti, da jim dovoli povišanje cene kruha. Šibenik potrebuje dnevno do 8000 kil kruha, zdaj ga pa spečejo komaj 3000 kil dnevno. Vsi upajo, da bo do sporazuma kmalu prišlo.

Nenavaden dvoboj se je odigral v Tetovu med dvema zaljubljenima Tetovčankama. V Tetovu živi lep in postaven fotograf, ki je zelo priljubljen, posebno pri ženskem spolu. Dolgo časa se je sprehajal po promenadi z lepo svetloaso Marico, dokler ga ni lepega dne pregovorila črnolaska Stanojka, naj Marico zapusti. Fant se je dal pregovoriti in je zapustil svojo prijateljico. Marica se pa ni dala kar tako odpraviti, zato je fanta zmerom zasledovala. Naključje je pa hotelo, da je morala Stanojka lepega dne odpovali. Da bi fantu ne bilo dolgčas, si je poiskal Maričino družbo in pričela sta spet hoditi skupaj. Ko se je pa Stanojka vrnila domov, so ji dobri ljudje tudi takoj povedali, da si je njen prijatelj poiskal spet Marico. Nesreča je pa hotelo, da sta se obe zaljubljeni dekleti srečali v neki trgovini. Kakor pes in mačka sta se začeli gledati in z lepo naradenimi ustnic se je ulila kar celo ploha psov. Sledile so zaušnice; ker jima je pa zmanjkalo prostora, sta šli na cesto in nadaljevali boj. Nabralo se je mnogo radovednežev, med njimi je pa bil tudi nesrečni povzročitelj sovražnosti, ki je pa kaj kmalu odnesel pete. Šele ko sta bili že obe krvavi in raztrgani, sta junaški amazonki zapustili bojišče.

Cevljarji so zvišali cene svojih izdelkov, in sicer bodo stali šivani moški podplati in pete 60 din, zbiti moški podplati in pete 50 din, moške pete iz gumija 14 do 18 din, šivani ženski podplati in pete 40 do 45 din, ženske pete 6 do 8 din, otroški podplati in pete 25 do 30 din, krpe na podplatih od 4 in krpe na zgorajšnjih delih od 2 din navzgor.

Odpravljani vlaki. Zaradi odprave priključenih vlakov v Italijo se opustijo na naših progah naslednji vlaki: Na progi Ljubljana—Postojna: brzovlak 4 in 1 z odhodom iz Ljubljane ob 1.33 in prihodom v Postojno ob 3.14, s povratkom iz Postojne ob 2.40 in prihodom v Ljubljano ob 4.16. Na progi Maribor—Postojna brzovlak 501/602 in 601/502 z odhodom iz Maribora ob 2.40 in prihodom v Postojno ob 7.22, s povratkom iz Postojne ob 22.46 in prihodom v Maribor ob 3.20. Na progi Pragersko—Murakeresztur brzovlak 1102 in 1101 z odhodom iz Pragerskega ob 3.12 in prihodom v Murakeresztur ob 5.22, s povratkom iz Murakeresztura ob 0.48 in prihodom v Pragersko ob 2.58. Na progi Jesenice—Podbrdo vsi brzovlaki z odhodom z Jesenice ob 7.05, 8.15 in prihodom na Podbrdo ob 8.03 in 19.06, s povratkom iz Podbrda ob 10.18 in 22.00 ter prihodom na Jesenice ob 11.16 in 22.56. Na progi Rateče—Planica—Fusine Laghi se opustijo vsi potniški vlaki z odhodom iz Rateč-Planice ob 11.20 in 15.25 ter povratkom v Rateče-Planico ob 12.47 in 16.48.

Za vse žene in dekleta! Zakaj kupujete drage kuharske knjige, ko pa dobite za din 10— zbirko preizkušnih receptov, ki jih je spisala poklicna kuharica po lastnih dolgoletnih izkušnjah? Razne juhe, navadne in pikantne omake, od navadne pečenke do najfiniješne mesne specialitete, od navadne močnate jedi do najfiniješne torte, razno pecivo za vse prilike, razne likerje in barske pijače ter razne druge domače in tuje specialitete lahko skuha po tej knjigi okusno vsaka žena in dekle! To vam jamči pisateljica knjige, ki je kuhala v prvostopni restavraciji in hotelih in ki je prebodila že pol sveta. Kuhajte po teh receptih in vaša družina bo z vašo kuhinjo zadovoljna. Nakažite din 10— na račun Poštne hranilnice št. 14.259 ali pa pošljite v znakmah na spodnji naslov in pošljem vam knjižico poštne prosto. Desiderij Mizerit, Zidani most št. 6.

Gospodarska visoka šola v Zagrebu je proslavila 20letnico obstoja pretekli teden. Proslava je bila skromna, čeprav je to edina šola v državi, kjer je mogoče doseči doktorski naslov iz ekonomsko-komercialnih ved. Pred dvajsetimi leti so ustanovili v Zagrebu s posebno naredbo visoko šolo za trgovino in promet, ki je pozneje dobila naslov ekonomsko-komercialne visoke šole. Podobno šolo imajo šele nekaj let v Beogradu, toda še ni popolna in na njej ni moči dobiti doktorata. Tudi nova palača zagrebske ekonomsko-komercialne visoke šole bo kmalu končana.

Nesrečna žrtve pobesnelega vola je postala 55letna kmetica Ika Juričeva v vasi Srateku pri Trogiru. Vol jo je napadel z rogovi tako močno, da je bila na mestu mrtva. Pokojnico, ki je mati dveh otrok so našli šele pastirji, ki so z največjo težavo ulovili pobesnelega vola.

Lep uspeh je dosegla madžarska umetniška razstava v Zagrebu, ki je pokazala, na kakšni višini je danes madžarsko slikarstvo. Madžarski zastopniki so izrazili željo, da bi zdaj tudi hrvatski umetniki razstavili svoja dela v Budimpešti. Zdjaj so sklenili, da bodo v Budimpešti razstavili najprej kiparji iz vse Jugoslavije svoja dela, šele po tej razstavi pa bodo razstavljali hrvatski slikarji.

6299 ton rib so ujeli preteklo leto naši ribiči v Jadranskem morju. Naši ribiči imajo skupaj 6892 ribiških ladij vseh vrst; njihova tonaža znaša 12.647 ton; vredne so 26 milijonov dinarjev. Z ribištvom se je v preteklem letu bavilo 21.523 oseb.

Za 20 milijonov dinarjev tobaka bodo letos pridelali samo v Bosni, ker letina tobaka sploh zelo dobro kaže. Zdjaj bodo hercegovski pridelovalci tobaka dobili na račun kar deset milijonov dinarjev.

Posebno pazite kaj bolnik pije!

Pitje ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogo-krat važnejše od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim česče našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna

ono z rdečimi srci

Prospecte in vsa potrebna navodila pošljite gratis in z veseljem

Uprava zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

Veliko škodo so napravile gosienice po slavonskih gozdovih, ker so zgizle vse listje in mlade brščiče. Tako so uničile že velike količine gozdnega drevja, na poljih in v sadovnjakih so uničile že veliko pridelkov.

Vlak je povozil 80letnega Stojana Djakovicia iz Gline. Starček je med postajama Gline in Gredjani šel čez prago in ni slišal piskanja vlaka, ker je bil popolnoma gluhi. Lokomotiva je starčka tako močno zadela, da je bil takoj mrtev.

Za 80.000 dinarjev škode je napravil požar v tovarni kovin v Mariboru, katere lastnik je g. Penggl. Ogenj je nastal v posebnem oddelku, kjer izdelujejo izolirane cevi Bergmanovega sistema. Vnela se je smola, ki jo segrevajo v posebni peči. Na srečo so zelo hitro prišli gasilci, ki so ogenj kmalu pogasili. Kljub temu znaša škoda, ki jo trpi tovarna, 80.000 dinarjev.

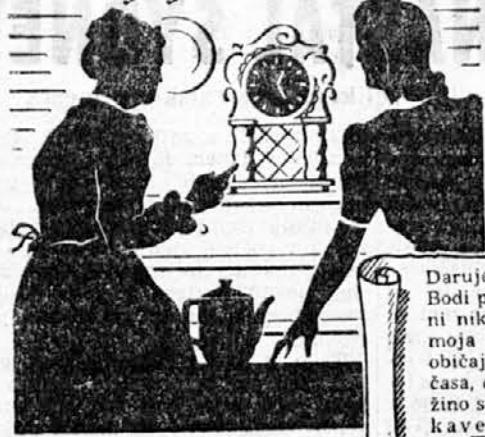
Tovarni vlak je povozil na progi med Zagrebom in Beogradom blizu postaje Kukujevev progovnega nadzornika Alberta Tomljenovića. Nadzornik se je peljal na drezini in ni videl, da drvi za njim tovarni vlak. Tudi vlakovodja tovornega vlaka ni zapazil. Lokomotiva tovornega vlaka je progovnega nadzornika podrla in mu odrezala glavo in nogo. Ponesrečenec je bil na mestu mrtve. Zapuščena žena in štiri otroke.

176 delavcev so odpustili Jadranske ladjedelnice v Splitu zaradi pomanjkanja dela in slabega mednarodnega položaja. Doslej je imelo v ladjedelnici službo 774 delavcev in vajencev, zdaj jih je pa ostalo samo še 598. Ladjedelnice imajo pri nas tudi zato tako malo dela, ker se vse naše velike ladje popravljajo v inozemstvu, doma pa popravljajo samo ladje za krajevno plovo. Zdjaj so odpušteni delavci prosili bansko oblast, da bi zanje posredovala pri vojnem ministru.

Hrvatski ban je izdal naredbo, ki dovoljuje klanje telic in mlade živine pod enim letom starosti. Klanje živine pod enim letom starosti bo dovoljeno, če kmet nima možnosti, da bi jo prekrmil, in je tudi ne more oddati drugim kmetom v rejo. Dovoljenja za klanje bodo izdajala okrajna načelstva in mestni fizikali.

V Ljubljani so ustanovili slovensko gozdarstvo društvo, ki bo delovalo za ohranitev in nego naših gozdov. Gozdarsko društvo je prvič zborovalo v nedeljo v Trgovskem domu.

Tradicija jamci za kakovost!

Darujem ti to dragoceno uro. Bodi pametna in pomni: Naglica ni nikjer dobra! Tako je rekla moja babica. Ne pozabi dobrih običajev. Vzemi si vedno toliko časa, da popiješ za zajtrk in južino skodelico Kneippove sladne kave. Ta krepi srce in živce.

Kneippova
SLADNA KAVA

Veliko škodo je povzročilo neurje v Uški Požegi, kjer je povzročilo pravo puščavo. Toča je pokončala posveke in vinograde. Tudi vasi okrog Čačka so popolnoma uničene in bodo potrebovale pomoči. V teh vaseh je narasla voda odnesla več glav živine, podrla mostove in odnašala celo mlino. Škoda v teh krajih je zelo velika.

Z glavo je padel na železniške tračnice Jovo Cvetičanin iz Dervente in je bil takoj mrtev. Cvetičanin se je pripeljal kot slep popotnik v tovrnem vagonu do neke postaje v bližini Bosanskega Broda. Tu je hotel na skrivaj izstopiti, pa je tako nesrečno skočil iz vagona, da je z glavo udaril po tleh in obležal na mestu mrtve.

Plaz je zasul pet hiš v vasi Gabrovici v bližini Banjaluke. Zemlja se je iz neznanega vzroka začela rušiti s hriba in v hipu zasula hiše pod njim. Pri tem je v eni izmed hiš celo nastal požar in povzročil veliko škodo.

Skala je zdrobila 20letnega kmečkega mladeniča Stefana Storga iz vasi Presečna v Hrvatskem Zagorju. Mladenič je sedel s sosedovim sinom v kamnolomu. V trenutku se je nad njim odrgala skala in zadela Stefana. Zdrobila mu je prsni koš, desnico, levo nogo in lobjanjo. Kljub tem strašnim poškodbam so še živega odkopali izpod skale in ga prepeljali v varaždinsko bolnišnico, kjer je pa poškodbam podlegel.

Pod tramvaj je padel 85letni starček Janko Holjak, hišni posestnik v Zagrebu. Tramvaj ga je tako nesrečno zadela, da je bil takoj mrtev.

Redno opravljajo vožnje točno po voznem redu parniki Jadranske in Dubrovačke plovnice od Sušaka do Kotora. Samo parniki, ki vozijo na dalje se proge, so začasno uknili promet. Tako je parnik »Srbina« ostal na Sušaku in zaenkrat ne bo odplul v Pirej. Parnik »Beograd« je prišel na svojem potovanju samo do Valone v Grčiji, potem se je pa spet vrnil v Dubrovnik, kjer bo do nadaljnjega ostal.

Osebnosti

Poročili so se: V Ljubljani: g. Dušan Orel, notarski pripravnik v Kamniku, in gđ. Majda Jerebova, zasebna uradnica v Kamniku; g. Vekoslav Adamič, trgovec in posestnik v Banjaluki, in gđ. Erna Benetkova, uradnica TPD v Hrastniku; g. Josip Kodran, davčni uradnik, in gđ. Inge Ravnikarjeva, V skofji Loki; inž. Albin Neřima, mestni kemik v Ljubljani, in gđ. Marica Ostrčeva, hči trgovca v Beitincih. V Zagorju: g. Stane Flicinger in gđ. Natalija Rožarjeva; g. Tone Jagodic, knjigovodja mestnega magistrata v Ljubljani, in gđ. Vika Kovarčeva. V Kostanjevici: g. Ferdo Benetec, uradnik davčne uprave v Krškem, in gđ. Vida Bizjakova, notarska uradnica v Kostanjevici. V Trzinu: g. Franjo Brimcan in gđ. Nada Durjanova, poštna uradnica v Trzinu. Bilo srečno!

Umrli so: V Ljubljani: Marija Vehovčeva; Josip Mauser, trgovski zastopnik; Pani Papeževa; 89letni Janez Černe; Karl Pollak, bivši tovarnar in industrije; Franc Lapajne, ekonom rudarske šole v Celju; 68letna Franja Deisingerjeva; Franjo Golob, ravnatelj tobačne tovarne. V Kranju: Vilma Požajeva. V Radovljici: 31letni Joško Prestri, urar. V Poljčah: Valentin Sturm. V skofji Loki: Ivan Šober, čevljarški mojster in hišni posestnik. V Celju: 68letna Filomena Tkaličeva; 80letni Anton Lenhart, zasebnik. V Mariboru: 77letna Marija Perkičeva, hišna posestnica. V Kamni gorici: Ivan Toman, delavec pri KID. V Slovenjgradcu: 77letna Marija Habernikova. V Ptuj: 60letna Terezija Gregoričeva. V Sk. Križu ob Krki: 21letni Joško Kerin. V Gornjem Doliću: Marija Zupančeva. Naše sožalje!

Današnji številki smo položili položnice. Prosim, poravnajte naročnino za tretje četrtletje!

ZRCALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Kakor v Ameriki!

Pred kratkim sem se mudila v nekem ljubljanskem frizerskem salonu, in ko sem čakala, da pridem na vrsto, vstopi na lepega nekoga ženska, še ne stara in čedno oblečena. Poprosila je vse navzočne za skromno podporo, češ da je vdova s petimi nepreskrbljenimi otroci. Vsaka se je rada odzvala njeni prošnji z majhnim darilom in žena je odšla.

V istem času sem tudi jaz stopila na cesto, da bi pogledala, ali še dežuje, in kaj opazim? Žena je zunaj sedla na lepo žensko kolo, ki jo je čakalo, si popravila ruto in se odpravila dalje. Takoj sem se spomnila onih ameriških beračev, ki prosjajo z avtom, in sem si mislila: v našem pogledu napredujemo.

Nina.

Uničevanje!

Mnogo so že pisali o varovanju planinske flore, mnogo o brezvestnosti planincev, a kar je človek videl in slišal letos na Golici, se menda še ni nikdar zgodilo v naših planinah.

Šel sem na Golico, ko cveto narcise. Zelene strmine bi bile res čarobne, ko bi se ne pasla po njih ne divjačina, ampak dvonogata »živina«, ki je kar vandalsko uničevala ne samo cvetice, ampak tudi pašnike. Popolne sem slišal nekega inteligenta, ki je pripovedoval svojemu pravkar došlemu drugu, da je prišel že ob devetih na Golico, nabral celo butaro narcis, in ker so mu že uvele, jih je zagnal proč in si natrgal svežih.

Drugi gospod se je pa izrazil, da uživa le pri trganju (privoščil bi mu revmatično trganje). Videl sem tudi nekoga, ki je prinesel v kočo lepo rasel in cvetoč iglec s korenino vred, ga zaviil v papir in ga potlačil v nahrbtnik.

Ne čudim se ljubezni do cvetic; čudim se le temu, da lahko ta ljubezen nekoga tako zapelje, da izruje zaščiten cvetko, in ne stori ničesar, da bi jo nepoškodovano in neuvršeno prinesel domov do svojega vrta.

Planince.

Iz otroških ust

Zadnjič sem slučajno slišal tale odlomek iz razgovora dveh deklic iz drugega ali tretjega razreda osnovne šole. Po obleki sodeč, sta bili iz delavske družine.

»Ti ne veš, kako je bila dana strega naša učiteljica pri računstvu. Še »ta bogate« niso znale...«

Mislím, da ni treba še posebnega komentarja.

Bo. K.

Ne pozabi, da te je rodila kmetica!

Pred kratkim sem se peljal z avtobusom domov, da preživim nekaj dni v krogu svojcev. Med popotniki je bila neka gospodična. Ne vem, ali je bila služkinja ali je pa imela kakšen podoben poklic. Toda zanesljivo vem, da je hči manjšega posestnika.

Med veselimi pogovorom s svojim kavalirjem je prešla tudi na domači kraj. V veliko začudenje vseh je pa rekla:

»Vsak, kdor prebiva nekaj časa v mestu, spozna, kako neumni so ljudje na vasi.«

Zalostno, da takšne reči govori človek, ki mu je dala življenje kmečka mati, in s temi besedami žali njo samo za vse dobrote, zato, da ji je dajala hrane, ko je sama stradala. Zalostno je, če otrok pozabi na materino ljubezen in zasmehuje njen stan. Če to govorijo otroci, rojeni na kmetih, kaj naj potlej pričakujemo od meščanov?

Sopotnik.

»Kazniensko mesto«

KAKO JE NASTAL SYDNEY

Iz razgibane zgodovine velikega avstralskega mesta

Nekako pred 150 leti je pripeljala angleška ladja v Avstralijo nenavaden tovor. Četa zvezanih mož se je izkrcala na avstralska tla, vodili so jih pa častniki in pazniki. Za njimi je korakal kapitan Philips, ki je bil ladjo pripeljal iz Anglije v Avstralijo. Ko so stopili na suha tla, je kapitan imel dolg govor, v katerem je četi mož sporočil, da je angleški kralj Jurij III. odredil, da bodo vse kaznjence, ki so bili doslej zaprti v angleških ječah, rajši prepeljali z ladjo v Avstralijo, ker bodo lahko začeli živeti novo življenje. Če bodo pridno delali, si bodo kmalu lahko postavili svojo lastno domačijo; angleške oblasti jim bodo pa omogočile, da bodo kmalu prispele v Avstralijo tudi ženske, s katerimi bodo kaznjenci lahko osnovali družine.

Tako so nekdanji angleški kaznjenci vseh vrst postali spet prosti, seveda so pa morali trdo delati, ker je bila Avstralija takrat še neobdelana in neivilizirana. Kmalu so pa angleške oblasti v svoje veliko zadovoljstvo opazile, da so si nekdanji kaznjenci lepo obdelali zemljo in da spodobno žive. Ustanovili so si svoje mesto, ki so ga imenovali Sydney. Kmalu je angleška vlada izpolnila svojo obljubo in v Avstralijo prepeljala polno ladjo raznih sumljivih žensk. S temi so se kaznjenci, ki so bili zdaj že posestniki majhnih hišic, poročili in začeli novo posušeno življenje. Do leta 1848. so Ar-

gleži izvažali v Sydney kaznjence in kaznjence. Potem so se pa lepega dne vnuki nekdanjih kaznjencev temu uprli in so zahtevali od angleške vlade, da takšni transporti odslej prenehajo, ker kot pošteni ljudje ne morejo živeti z morilci in roparji. Angleži so jim ugodili in tega leta so pošiljke kaznjencev v Sidney popolnoma prenehale.

Tako je mesto Sidney s svojo okolico, zmerom bolj cvetelo, čeprav so imeli prvi priseljenci na tem otoku veliko posla. Prvič so morali obdelovati neplodno zemljo, drugič so se pa morali hrabro boriti z divjimi domačini, ki so jih neprestano napadali. Tako so bili angleški priseljenci na visoki stopnji kulture, domačini v njihovi okolici so pa bili še pravi divjakoljudozeri. Nešteto krat je zmanjkalo kakšnega belokožca, od katerega so pozneje našli samo kosti. Domačini so namreč svoje sovražnike kratko malo ubijali s čudnim lesenim orožjem »bumerangom«, ki so ga znali tako spretno uporabljati, da je zmerom zadelo sovražnika naravnost v glavo. Zrtov se je takoj onesvestila in divjaki so jo ubili, potem pa spekli na ražnju in pojedli.

Seveda se je pa na srečo belemu človeku kmalu posrečilo s svojo bistroumnostjo zadušiti upor domačinov in jih potisniti v najnerodovitejše predele Avstralije, sami so pa zasedli rodovitno zemljo.

si je stavil za svojo življenjsko nalogo, da bo ubijal strupene kače. Iz svojih izkušenj ve povedati mnogo zanimivega in koristnega za tiste, ki imajo večkrat opravka s strupenimi kačami.

Horn pravi, da strupene kače ne prenesejo duha po petroleju. Zato priporoča onim, ki hodijo po goščah, kjer so strupene kače, da si namažejo čevlje z bencinom ali pa s petrolejem. Prav tako pa kače ne prenesejo hrupa in trušča. Da ubije kačo, je dovolj, če močno udari po katerem koli delu telesa, ker ji s tem prelomi hrbtnico. Kača se bo začela na mestu viti in se ne bo mogla gibati proti napadalcu in tudi sama ne bo mogla napadati.

Japonci za svoj naraščaj

Tokio, junija.

Predsednik Jamašita, solastnik velike ladjedelnice je japonskemu vojnemu ministrstvu v Tokiu poklonil deset milijonov jenov kot fond za izobrazbo častniških otrok. Ministrstvo je darilo sprejelo in general Anami se je darovalcu zahvalil zanj.

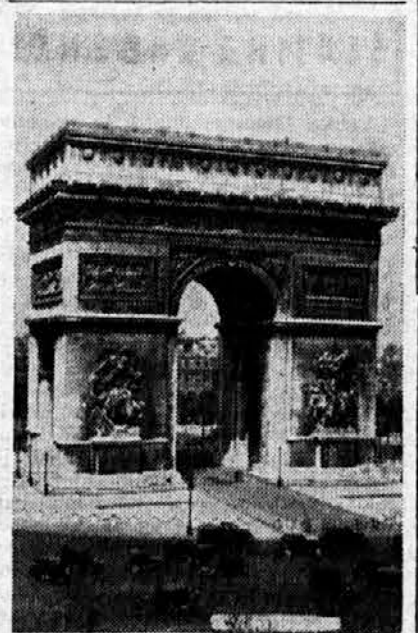
Po želji lastnika ladjedelnice bo fond služil za gradnjo posebnega zavoda, v katerem se bodo šolali otroci tistih japonskih častnikov, ki služijo na fronti, daleč od japonskih otokov. Ti otroci bodo deležni višje šolske izobrazbe. Iz te vsote bodo zgradili zavode v Mandžuriji, v Port Arturu in v Tokiu.

V vojni uporabljajo kitovo olje

London, junija.

Kiti s svojo mastjo, kostmi in kožo že od nekdaj zelo koristijo ljudem. Še posebno so pa važni zdaj, ko po Evropi divja vojna. Olje, ki ga dobivajo iz kitov, namreč ima v vojni veliko vlogo. Iz njega delajo milo in umetno mast; kar je pa glavno, iz njega delajo tudi glicerol, ki ga spet potrebujejo pri izdelovanju eksplozivnih snovi.

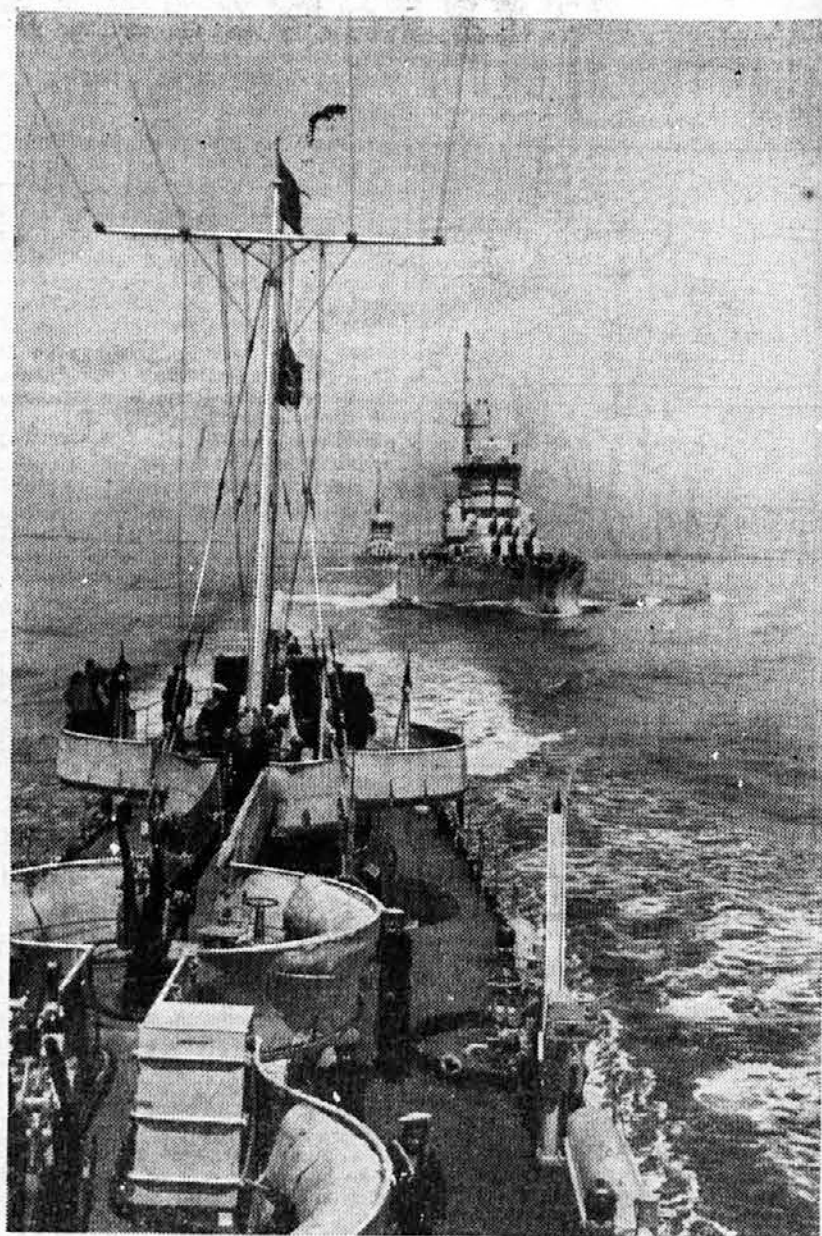
Ker zdaj takšnih eksplozivnih snovi zaradi vojne še posebno veliko potrebujejo, se je pa lov na kite tako zelo povečal, da se resno boje, da bodo prav kmalu izginili iz severnega morja. V 300 letih, to je od leta 1620. do leta 1920., so letno polovili povprečno samo okrog 3.000 kitov. Zdaj so pa samo v letih 1937., 1938. in 1939. polovili kar 54.664 kitov. Od teh so dobili kar 615.000 ton olja. Prihodnje jesen bodo v lukah severnega morja zadržana velika ladjevja samo za lov na kite, ki so zdaj zaradi vojne tako zelo važni.

Pariški slavalok, sloviti spomenik iz Napoleonovih vojn z grobom neznanega vojaka; temu grobu so po zasedbi Pariza Nemci izkazali čast.

Pristanišče La Valetta na otoku Malti. V ospredju flotilja malteških veslaških čolnov.

Italijanske vojne ladje pri križarjenju po Sredozemskem morju.

Od študenta tehnike do pastirja

Cuprija, junija.

Ivan Rus, ki se je pred 54 leti rodil na Bledu v bogati rodbini, je že osem let ovčar v Cupriji. Življenje tega pastirja, ki je od študenta tehnike prišel na pastirsko palico, je polno tragičnih dogodivštev, ki so mu prekrizali račune za bodočnost.

Ivan Rus je pred vojno študiral na praški tehnični visoki šoli. Zaradi očetove smrti se je moral vrniti na Bled tik pred začetkom pretekle svetovne vojne. Blejska občina mu je ponudila mesto občinskega blagajnika. Ivan je bil še mlad in poln idealov, zato je to službo odklonil, hoteč nadaljevati svoje študije. Toda prehitela ga je svetovna vojna. Takoj v začetku vojne so ga kot političnega osumljenca zaprli na Ljubljanski grad, od koder je čez nekaj mesecev odšel na fronto. Kot vojni begunec je živel v Italiji in je bil deset let uradnik v tržaški železarni. Hrepenenje po rodnem kraju ga je privedlo spet na Bled, kjer pa njegovi bratje niso hoteli ničesar slišati o njem.

Iz rodnega kraja je moral Ivan naposled v svet, za kruhom. Toda ni imel sreče. Hodil je od praga do praga, prosil prijatelje in tovariše, vse zaman. Naposled je izgubil vero vase in postal — pastir. Nagrada, ki mu jo je na-

klonilo življenje, je 600 dinarjev na pol leta. Kljub svoji trpki usodi se pa še zmerom tolaži z besedami:

»Propadajo kraljevine, sistemi, ljudje, veličine, in kaj sem jaz? Kaj je življenje sploh?«

Ameriška dekleta ljubijo gentlemane

Newyork, junija.

Med veliko številu ameriških deklet so razposlali vprašanje, kateri tip moškega jim je najbolj všeč. Rezultat je presenetil pred vsem tiste, ki so mislili, da so ameriška dekleta najbolj navdušena za filmske junake, športne veličine ali druge popularne moške. Mlade Američanke so se namreč po pretežni večini izrekle za »staromodnega gentlemana«.

Nov način zdravljenja zapljučnice

Moskva, junija.

Vseučiliški profesor v Voronježu Ljupovski je iznašel nov način zdravljenja akutnega »netja pljuč s pomočjo injekcij sulfedina. Do zdaj so s tem zdravilom uspešno zdravili pljuča, toda profesorju Likovskemu se je posrečilo, da znatno zmanjša dozo tega zdravila, ki v nekih primerih kvarno vpliva na druge organe.

Dvojna smrt v brivnici

Bruselj, junija.

V majhnem belgijskem mestu Bodenburgu se je zgodil tale nesrečni dogodek. Neki brivec je med britjem

Slavna egiptovska sfinga pri Gizehu letos sameva, kajti vojna je v teh krajih povsem onemogočila tujski promet. Njega dni je ob tem času okrog nje kar mrgolelo zvedavih turistov z vseh vetrov.

naenkrat padel na tla, ker ga je zadela kap. Ko je brivec padel, je med padcem prerezal nekemu gospodu, ki ga je pravkar bril, žilo odvodnico na

vratu. Rana je bila tako velika, da se je zgrudil na tla in mu je odtekla vsa kri, še preden je prišla zdravniška pomoč.

Načelno zanimivo je pa to, da je nesrečni človek prišel zadnji v brivnico in je moral še dolgo prositi ostale gospode, ki so čakali, da pridejo na vrsto, naj ga puste, da bi njega brivec preje obril, ker se mu je zelo mudilo. Po dolgem molodovanju so mu gospodje le prepustili prostor, kar je pa bilo le njegova poguba.

Muzej kruha

Rim, junija.

V bližini Neronovega groba v Rimu stoji edinstven muzej kruha, kakršnega gotovo nikjer na svetu nimajo.

V tem nenavadnem muzeju je okrog 2000 kosov kruha, kakršnega delajo po svetu. Muzej je razdeljen na tri dele in obiskovalcu pokaže vse mogoče vrste kruha. V prvem oddelku je razstavljen kruh, kakršnega delajo v različnih krajih Italije, v drugem in tretjem oddelku pa lahko vidite vrste kruha iz ostalega sveta, seveda pred vsem iz Evrope. Na vsakem kosu kruha je napisana njegova cena in teža.

50.000 kač je ubil

Praga, junija.

Zadnje dni predava po čeških šolah neki Josef Horn, ki je v svojem življenju ubil že na tisoče strupenih kač. V dvajsetih letih je na Slovaškem ubil 50.000 kač.

Ko se je pred dvema letoma vrnil v svojo domovino Češko, je v dveh letih ubil 890 modrasov. To so najbolj strupene kače in so zelo nevarne. Horn

Leta 1918. v compiegnskem gozdu: na sredi general Weygand, admiral Wemyss in maršal Foch pred železniškim vagonom, kjer so 11. novembra podpisali premirje.

Leta 1940: maršal Pétain oznanja po ra diu Francozom, da je francoska vlada sklenila z nemško vlado premirje.

Pogumne letalka

Kaj zmorejo ruske ženske

Spomini iz rusko-finske vojne

Moskva, junija.

Ni še dolgo tega, kar je divjala rusko-finska vojna. Takrat so pri bombardiranju finskih letališč in drugih vojaških objektov Fini doživeli veliko presenečenje. Izmed nešteti ruskih letal so pri enem izmed prvih bombardiranj Fini s svojimi protiletalskimi topovi sestrelili dvoje ruskih letal. Pri padcu se je seveda razbilo in Fini so radovedno pogledali v letalo, če je morda letalec ostal živ. Lahko si predstavite njihovo začudenje, ko so v letalu našli žensko. Nikakor niso mogli razumeti, kako more ruska ženska tako spretno voditi letalo in prenašati vse napore, ki jim včasih celo moški niso kos.

Ruske letalke so menda hrabrejše od moških in se strastno bore za odlikovanja. V Franciji, Nemčiji in Angliji so ženske v vojni času zaposlene pri strojih, celo v tovarnah za strelivo jih prav uspešno uporabljajo, da bi pa vodile vojna letala kakor Rusinje, tako daleč še niso prišle. Seveda tudi v Rusiji letalke skrbno izbirajo. Že 15-letna dekleta se začno vaditi v letalstvu in se v nekaj letih vsestransko tako izurijo, da so zmogene prav toliko kakor njihovi tovariši. In prav stremiljenje za odlikovanji je pripomoglo Rusinjam do visokih letalskih položajev. Nekatere so s svojo hrabrostjo in neustrašenostjo dosegle najvišja mesta in postale generalke velikih letalskih oddelkov.

Najbolj znana ruska letalka je Marina Raskova, ki je dosegla stoletni čin in poleg drugih poslov vrši tudi važno nalogo v moskovski letalski akademiji, kjer vodi mlade pilotke. Druga ruska amazonka je Marija Nesterenkova, žena ruskega letalskega poveljnika na Daljnem vzhodu. Sodelovala je pri bojih v Changkufengu in bombardirala zadnje linije japonskih čet. Pri tej priložnosti je za svojo hrabrost dobila odlikovanje ruske rdeče zvezde.

Važna ruska letalka je tudi Ekaterina Mednikova, ki se je posebno izkazala v civilnem letalstvu. Postavila je s svojim športnim letalom ženski rekord v dolgih poletih in v poletih v največje višine.

Najhrabreja izmed vseh ruskih letalk je brez dvoma Pavlina Osipenkova. Bila je kmečko dekle in je nekoč, ko je pasla črede, zagledala na travniku letalo. Ko si ga je od blizu ogledala, se je tako navdušila, da je takoj stopila v letalsko akademijo in pokazala izredno nadarjenost za letalko. Že po nekaj letih je dobila svoje lastno letalo in je z njim pozneje dosegla neprecenljive uspehe. Pavlina Osipenkova je dosegla nešteto rekordov v različnih poletih. Tako je z nepretrganim poletom od Moskve do Vladivostoka postavila ženski rekord. Nekoč je s tovarišicami Grizodubovo in Raskovo odletela na neko zelo dolgo vožnjo. Na nesrečo ji je pa na sredi poti zmanjkalo bencina in se je še pred ciljem morala spustiti na tla. Pri tej priložnosti je letalka Raskova odskočila iz letala s padalom, da bi poiskala primeren prostor za pristane. Pri tem je imela smolo, da je priletela v ogromen gozd in morala po njem hoditi celih devet dni, preden je prišla do prve vasi. Takrat je dobila visoko letalsko odlikovanje.

Nekaj let pozneje je pri nekem velikem poletu skočila iz letala s padalom in tako nesrečno padla na tla, da je bila na mestu mrtva. Ta nesreča jo je prehitela, kajti pripravljala se je za velik letalski polet okrog zemlje.

Seveda pa te letalke živijo tudi svojevrstno življenje. Skoraj nič ženskosti nimajo več v sebi. Največkrat po cele mesece ne slečejo svojih letalskih uniform in so z dušo in telesom samo letalke. Vse so precej bogate, imajo avtomobile in služabnike. Rade pijejo in so najhrabrejše bojevnice.

Že pred 20 milijoni leti je živel pračlovek

London, junija.

Znani ameriški arheološki učenjak Richard Grubeson je pred kratkim našel v državi Teksasu razvaline neke predzgodovinske naselbine. V skalah je našel okamenine predmetov, ki jasno kažejo, da so stari že 20 milijonov let in jih je takrat živel pračlovek potreboval za svoj primitivni posel.

Po teh trditvah dr. Richarda Grubesona je torej pračlovek živel že pred 20 milijoni leti. Seveda to drugi učenjaki zanikujejo, češ da v tej davni dobi ljudje sploh še niso mogli živeti. Poleg tega je učenjak našel tudi okamenjele ostanke praživali, ki so že pred nekaj milijoni leti izumrle in so njihove okamenine že pred nekaj leti našli na Aljaski.

Po okameninah so spoznali naslednje živali: bele netopirje, bele žabe in ribe brez oči. Tudi te živali so živele že pred 20 milijoni let.

Skoz puščavo drži avtomobilska cesta

Egipt, junija.

Puščava El Tih na polotoku Sinaju je izmed vseh puščav najbolj nepre-

hodna. Že stoletja so skozi njo popotovali samo z velbodi. Karavane so hodile zmerom po isti poti, ki je držala po izsušenih rečnih strugah in dolinah na severozahodnem delu polotoka med Egiptom in Palestino.

Pred nedavnim so pa gradbeniki prišli na pametno zamisel, da bi skozi puščavo napravili krasno avtomobilsko cesto. Zdaž so ta načrt končno uresničili. Cesta je dolga 220 km, široka je pa šest metrov. Ta avtomobilska cesta drži do palestinske meje in reže pot Suez-Port Said.

To idealno avtomobilsko cesto je zgradila družba Chèl in to iz čisto novega materiala, ki so ga napravili iz mešanice puščavskega peska in bituminozne raztopine. Zdaž ta cesta veže Kairo z Jeruzalemom, torej Egipt s Palestino. Tako sta končno povezani dve državi, ki jih je stoletja ločila neprehodna puščava.

Barvo svoje kože bi rad spremenil

Newyork, junija.

A ameriškem mestu Jacksonu v državi Arizoni že dalj časa živi Indijanec James Nurvik. Indijanec je sicer bogat posestnik velikih petrolejskih vrelcev, pa kljub temu iz neznanega

vzroka že več let peš popotuje po severni Ameriki. Obleden je kakor največji siromak in povsod pridiguje in navdušuje ljudi za bratstvo indijanske rase. Menda se mu silno čudno zdi, zakaj se beli Amerikanci in sploh beli ljudje med seboj sovražijo.

Ta Indijanec je pa včasih kljub temu, da je velik rodoljub, prav čudnih misli. Tako je v San Franciscu šel k nekemu zdravniku in mu ponudil 100 tisoč dolarjev (550.000 dinarjev) samo če mu na kakršen koli način njegovo rdečo kožo spremeni v belo, kakršno imajo severni Američani. Seveda mu zdravnik te želje ni mogel izpolniti in mu je dejal, da medicina do danes še ni prišla tako daleč.

Zdaž so pa sorodniki in prijatelji tega čudnega Indijanca v skrbeh, da se je možu zaradi neprestanega popotovanja po svetu že zmešalo, in ga vabijo domov. Ali se bo Indijanec temu vabilu odzval ali bo pa še dalje iskal zdravnika, ki bi mu prebarval kožo, ne vemo.

Ameriški velikan

Newyork, junija.

Ameriške Združene države so pred kratkim razpisale nagrado za največjega in največjega Američana. Med vsemi državicami je zmagała Sevrna Karolina, ker je v njej prebival Mills Darden, največji človek Združenih držav in najbrže tudi vsega sveta.

Mills Darden se je rodil leta 1899. In je danes visok 2,24 m, tehta pa samo 440 kg. Da bi se lahko vozil, so zanj napravili poseben voz, v katerega mu mora pomagati kar osem mož. V njegovi hiši so morali vsa vrata in okna povečati, da je mogel Darden skozi. Poleg tega je pa zelo težko našel stol, na katerem bi brez skrbi sedel. Končno, ko je podrl že nešteto stolov, je hodil sedet na svoj vrt, kjer rastejo ogromna drevesa, in sedal na podrti debla. V njegovem jopiču je prostora za tri ljudi. Seveda pa Darden svojemu obsegu primerno tudi pojé. Prvič zajtrkuje: jajčno jed iz 18 jajc, 1 kg gnjati, 40 kosov prepečenca in dva litra mlečne kave, poleg pa popije še šest litrov vode.

Ko je imel 23 let, se je Darden preselil v Tennessee. Najprej je kmetoval, pozneje je pa odprl gostilno. Njegovi prijatelji pripovedujejo, da je imel tako močan glas, da so se tresle šipe na oknih, kadar je govoril ali se smejal. Ta nenavadni debeluh se je pa celo poročil. Njegova žena je pa tehtala samo 48 kg, torej le devet del njegove teže, in je umrla pred njim.

Kako se bojujejo živali?

Newyork, junija.

Prav tako kakor pri ljudeh nastopijo od časa do časa sovražnosti in boji, se tudi živali med seboj pogosto bojujejo na življenje in smrt. Pri majhnih živalih sicer takšnih bojev ne morejo tako natančno opazovati; boji velikih živali so pa zmerom nenavadno zanimivi. Tako je neki ameriški naravoslovec popotoval po pragozdovih in v njih videl na svoje oči borbe divjih zveri. Nekaj takšnih borb je potem, ko je prišel domov, tudi popisal in ti opisi vas bodo gotovo zanimali.

Posebno zanimiva je bila menda borba krokodila in povodnega konja. Krokodil je zasidil svoje velikanse zobe povodnemu konju v nogo in ga tako skušal potegniti na dno reke. Boj je bil strašen. Oba velikana sta silovito napadala drug drugega. Toda prav kmalu se je pokazalo, da je krokodil veliko močnejši od povodnega konja.

Bolj in bolj je krokodil vlekel konja pod vodo, ta je pa postajal od trenutka do trenutka slabši. Silna borba dveh velikanov se je končala nekaj metrov pod vodo s smrtjo povodnega konja.

Gotovo nikdar ne bi mislili, da je tudi antilopa opasna levu. Neka posebna vrsta antilop ima namreč tako močne in dolge rogove, da se bitke med njimi in med levom navadno slabo iztečejo za leva. Sestradan lev je napadel takšno antilopo, ki so ob potoku pile vodo. Štirikrat se je pogljal na svoj plen, toda vsakokrat ga je antilopa z rogom zbadla, dokler ji ni rog ostal v levjem telesu. Pri takšnem boju se včasih zgodi, da ostane antilopin rog neodlomljen in levjem telesu, pa ga vendar ne more izdreti. Zdaž si pa lahko predstavljate, kakšna borba je v tem primeru. Zivali se ne moreta ločiti druga od druge in se bijeta na življenje in smrt. Seveda v tem primeru zmaga lev.

Prirodoslovec trdi, da je bila ena izmed najzanimivejših bitk, kar jih je opazoval pri živalih, bitka med pajkom in kobilico. Pajk se je več ko eno uro mučil, da bi kobilico zapletel v svoje mreže. Toda kobilica je zmerom imela še toliko moči, da se je še v pravem času rešila iz zanke svojega smrtnega sovražnika. Končno je pajku zmanjkalo moči in je prostovoljno odstopil od bitke, kobilica si je pa z največjim naporom rešila življenje.

Tovarniški delavec je večkrat milijonar

London, junija.

V neki tovarni v angleškem mestu Chesterfieldu dela nenavaden delavec. Piše se Richard Doorbing in je pravkar dopolnil 25 let. Ta nenavadni mladenič je večkrat milijonar, pa vendar dela za isto plačo kakor vsi njegovi tovarniški tovariši. V mestu ima tri palače, poleg tega je pa član upravnih odborov raznih podjetij. Doorbing je šele pred nedavnim podedoval po svojem očetu to velikanstvo premoženje. Njegov oče je bil navaden obrtnik in je šele pozneje v moški dobi obogatel. Potem je sezidal tovarno in v kratkem času postal član upravnega odbora kakšnih 50 podjetij.

Njegov sin je bil, dokler je oče živel, zelo lahkomišljen in se ni brigal za očetov posel. Živel je popolnoma brez dela na očetove stroške. Šele ko je podedoval očetove milijone, se je spametoval in se začel zanimati za očetovo delo. Da bi se bolje seznanil z delom, ki ga imajo delavci v njegovih tovarnih, je sam postal navaden delavec v svoji tovarni in dela prav tako kakor vsi delavci osem ur na dan. Hoče biti prav takšen kakor vsi njegovi delavci, pa čeprav je sam njihov šef.

Šoferski strah

Boston, junija.

V ameriškem mestu Bostonu se že leta in leta dogajajo največje nesreče na nekem nevernem križišču. Skoraj vsak teden so na bostonski policiji zabeležili dve do tri težke avtomobilske nesreče, čeprav so na tem mestu postavili že nešteto znakov in svaril nepredvidnim avtomobilistom.

Zdaž so pa oblasti poskušile še zadnje, kar jim je ostalo. Na križišču so v strah nepredvidnim šoferjem postavili pravi človeški okostnjak, ki z dvignjeno roko svari avtomobiliste. Čeprav na tem mestu zdaž ne više več tablice z napisi in opozorili, vendar

vsak šofer prav dobro ve, kaj to svarilo pomeni. Ponoči je ta okostnjak razsvetljen s petimi električnimi žarnicami, tako da ga avtomobilisti že od daleč vidijo. Lahko si torej mislite, kako porazno vpliva to strašilo na pogumne šoferje. Oblasti so trdno prepričane, da bo to nenavadno šofersko strašilo znatno zmanjšalo število avtomobilskih nesreč.

Kavčuk iz sladkorja

Zürich, junija.

V Švici so patentirali nov način za izdelavo umetnega kavčuka. Surovina takšnega umetnega kavčuka pa ni nič drugega kakor sladkor iz pese ali trsja. Poleg tega se za njegovo izdelavo lahko uporabijo tudi ostanki od fabricacije sladkorja.

Sladkorju najprej dodajo zmes dušikove in solne kisline in to mešanico mešajo 18 ur. Potem tej mešanici dodajo terpenin in to toliko časa mešajo, da se zgosti. Iz te zmesi nastaja kavčuk približno takole: Molekule sladkorja se med mešanjem pod vplivom kislin spoje z molekulami terpenina in tako nastane elastična snov. Če tej zmesi s pomočjo sode odvzamemo kisline, dobijo snov, ki se po svojih fizikalnih in kemičnih lastnostih prav nič ne razlikuje od naravnega kavčuka in se poleg tega da tudi vulkanizirati.

Goethe ni ljubil udobnosti

Berlin, junija.

Največkrat se ljudje, posebno intelektualci, pritožujejo, da ne morejo delati, ker imajo slabo opremljeno sobo. Jezijo se na starinsko pohištvo, na ropot s ceste in na vse mogoče stvari. Prepričani so, da bi še enkrat toliko lahko naredili, če bi jih obdajalo udobje.

Takšnim ljudem naj povemo v tolažbo, da se pa včasih ravno bogati ljudje pritožujejo, da ne morejo delati zaradi prevelikega razkošja. Tako je tudi največji nemški pesnik Goethe prav nerad delal v razkošni sobi. Edino razkošje, ki si ga je pri delu privoščil, je bil njegov naslon za glavo, ki ga je imel pritrjenega na naslanjalo.

Goethe je trdil, da ga preveliko ugodje nekako poleni in zelo neugodno vpliva na njegovo duševno delo. Svojo delovno sobo je imel zelo preprosto urejeno. Torej vidite, da Goetheju nikakor ni prijala pri delu prevelika udobnost, pa čeprav je bil tudi on intelektualec.

Novela „Družinskega tednika“

STRAHOPETEC

Angleški napisal C. S. Churchill

>Sir Arthur in lady Gladys Darringtonova, s hčerjo in vzgojiteljico.

Medtem ko je Henry Higgins pisal svoje ime v prijavno knjigo obmorskega hotela, je osupel bral nekaj vrstic više to prijavo in roka mu je začela trepetati. Že več let je bilo minilo, odkar je zadnjič videl Gladys, takrat svojo Gladys Gilbertovo. Zdaž je pa prišlo to nenadno srečanje. Nekoliko okorno je končal svojo prijavo.

Ko se je nenavadno hitro preoblekel, je v nekem skritem kotičku na hodniku čakal, kdaj pozvonijo za kosilo. Njegova prva misel je bila, da bi hotel takoj zapustiti, da ne bi bilo srečanja z Gladysjo. Toda to bi bil strahopeten beg in vendar je mislil, da je svojo strahopetnost, ki ga je bila pripravila ob življenjsko srečo, ob Gladysino ljubezen, že popolnoma premagal.

Spominjal se je sleherne podrobnosti tistega nesrečnega dne, kakor da bi se bilo zgodilo včeraj. Stali so na podzemeljski postaji Putney Bridge in čakali vlak za Wimbledon. Gladys Gilbertova, njena triletna nečakinja, neznanosni Arthur Darrington in on. Medtem ko sta Gladys in on — bila sta tik pred oficijelno zaroko — nepričakovano kramljala, se je bilo malo dekletce izmuznilo Arthurju Darringtonu iz rok. Z nekaj oklevajočimi koraki je mala prišla na rob perona,

začul se je histeričen krik neke čakačice dame, obupna prošnja otroškega strahu... in otrok je izginil.

>Reši jo, Henry, za božjo voljo! mu je vzkliknila Gladys.

On je pa stal kakor prikovan, stal in gledal rdeče luči prihajajočega vlaka; strah, neposipen strah ga je zdrževal. Njegova strahopetnost ga je stisnila kakor v precep.

Mimo njega je Arthur Darrington skočil na tir, zgrabil otroka, toda bilo je prepozno. Prepozno, da bi skočil nazaj; vlak je pridrvel. Arthur je imel samo še toliko časa, da se je z otrokom vrغل v ozki prostor med obema tračnicama in prižl otroka tesno k sebi.

Razburjeni klici postajnih uslužbencev so bili opozorili strojevodjo. Čeprav je potegnili za zavore, so šli stroj iz trije vozovi čez oba ležeča. Strahotna tišina je zavladala, ko je na ukaz železniškega nadzornika vlak previdno peljal nazaj.

>Vse je v redu, Gladys, je dejal Arthur Darrington, oboja sva rešena, samo nekoliko prestrašena.

Gladys je imela oči samo za dekletce in za njenega rešitelja.

>Sir Arthur, najpogumnejši mož ste, ki sem ga kdaj videla!

Njega pa, Henryja Higginsa je obsodila beseda, ki je pozneje kakor senca spremljala njegovo življenje: >Strahopetec!...

>Zvonec je že pred dvema minutama zazvonil, gospod, ga je opomnil natak.

>Nisem slišal.

Ko je jedel predjed in juho, se ni upal pogledati okrog. Šele ko je čakal

ribo, si je dovolil pogled okrog sebe. Prav blizu njega so sedeli Darringtonovi, ki so ga bili gotovo takoj opazili in so čakali, da bo pogledal. Molče so v pozdrav naglani glave kakor daljni znanci in Gladys mu ni podarila niti smehljaja.

Tri ure pozneje je Henry Higgins slučajno sedel na isti klopi na veliki peščinski promenadi, kjer je sedela Darringtonova vzgojiteljica s svojo malo varovanko.

>Ali nisi ti stric Henry? ga je na lepem vprašala dekletce.

>Res mi je ime Henry, Henry Higgins, toda ne verjamem, da bi bil tvoj stric.

>Pač, tvoja slika stoji na maminu mizi in mama pogosto govori z njo. Sama mi je rekla, da si stric Henry.

Henry je bil kakor okamenel, toda dekletce je nenehoma čebljalo dalje: >O, saj vem, mama te pozna še od takrat, ko mene še na svetu ni bilo. Prosim, pridi kmalu k nam, pokazala ti bom svoje punčke in svojega ponjaja...

V tistem trenutku je šla mimo lady Darringtonova. Poklicala je vzgojiteljico in otroka k sebi. Namen je bil jasen: ni hotela, da bi se spoprijateljil z njeno hčerko. Pečat strahopetnosti se ga je še držal.

Utrujen in razočaran je Henry zgodil legal v posteljo, vendar je zaspal šele proti polnoči. Toda kmalu se je spet zbudil, kajti zaduhal je močan vonj po dimu. Hotel je prižgati luč, a vod je bil pretrgan. Prižgal je vžgalico in pogledal na uro; pol dveh. Skočil je a posteljo in odprl vrata.

Hodnik je bil poln dima. Ko se je za silo oblačil, je zatulilo po hotelu alarm za požar. Henry je tekel z mnogimi drugimi prav tako za silo oblečenimi gosti po hodnikih proti izhodu. Gostje in osebe, malo se razlikujoči med seboj, so kar drli proti vratom. Zenske so jokale in omedlevalle, moški so bili zbegani in razburjeni. Neka ženska — Henry je spoznal v njej Darringtonovo vzgojiteljico — je dobila histeričen napad. Zgrabil jo je skoraj surovo za rako:

>Kje je otrok?>

>Nisem več mogla priti do njega, plameni so bili že med menoj in njegovo posteljico.>

Henry je planil in si utrl pot skož bežeče ljudi v hotelsko vežo. Oblaki dima in vroči zublji plamenov so tvorili skoraj neprediren zid. Trikrat je zaman poskušal planiti skozi, naposled se mu je pa vendarle posrečilo. Skoraj naspol oslepljen se je prebil skozi, zaslišal obupne krike, se dotikal do otroške posteljice, ki so jo že lizali ognjeni zublji; njegove trepetajoče roke so zgrabile nezvestnega otroka, zdrljal je z njim skozi gorečo sobo, goreče stopnice in vežo v plamenih, skozi podiračoča se vrata na prosto. Slišal ni ničesar več, videl ni ničesar več, okrog njega je bila tema, pozabljenje...

Nekdo je previdno snel obvezo z njegovih oči. Zareči rdeči kometi so leteli čez temno nočno nebo. Prve trenutke ni videl ničesar drugega kakor te boleče svetlikajoče se zvezde. Potlej so na lepem izginile in miren siv somrak je bil okrog njega. Bolj slutil

kakor videl je, da se je znan, ljubljen obraz nagibal čez njegovo posteljo.

Toda pogledal je mimo nje:

>Kje je otrok? Ali je...?>

>Živi in zdrava je. In govori zmerom samo o tebi. Kako naj se ti zahvalim? Besede so tako siromašne...>

Tudi sir Arthur je prišel k Henryjevi postelji in mu stisnil desnico:

>Moje srce je prepolno, Higgins.>

>Nekoč ste se podali v dosti večjo nevernost, da bi rešili otroka, sir Arthur.>

>Jaz? Najbrže mislite takrat na podzemeljski postaji? Ne, Higgins, vi ste pogumnejši. Vedeli ste za nevernost, v katero ste planili, jaz pa takrat nisem videl prihajajočega vlaka.

Smrtni strah, ki me je zgrabil, ko sem slišal drveči vlak, je nepopisen. Kdo ve, če bi bil videl in vedel za nevernost...>

>Tvoj vlak odpelje čez nekaj minut, Arthur, je rekla Gladys. >Zbogom!>

Sir Arthur se je poslovil, hladno, nekoliko prehladno, je pomislil Henry.

>Razhajava se, Arthur in jaz. Najin zakon je bil zmoza. Tukaj sva se sešla, da bi se poslovila. Pred tremi dnevi sva se ločila. Zdaž boš kmalu zdrav, majhna brazgotina na čelu te bo napravila še bolj zanimivega in jaz...>

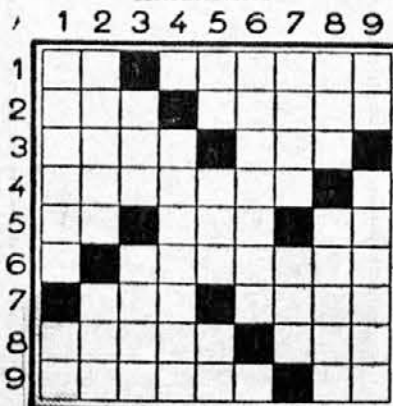
>In ti...?>

>In jaz ljubim zanimive moške, Henry. Oh ne, tebe ljubim, zmerom sem te ljubila...>

Vsa bolečina je bila pozabljena, božanska sreča je hušnila preko njegovega opraskanega obraza. Kako lepo je življenje, če človek ni — strahopetec...

UGANKE?

KRIZANKA

Pomen besed.

Vodoravno: 1. kemijski znak za brom; kraljice čebel. 2. industrijska rastlina; slovanski bog. 3. moško ime; naziv za Ljenuovo novo ekonomsko politiko. 4. hrib pri Ljubljani. 5. zaimek; moško ime; veznik. 6. znak za počitek. 7. oprtnik; mogočen slovanski vladar. 8. žensko ime; veznik. 9. raziskovanje, zborovanje (tujka); predlog.

Navpično: 1. gora na Gorenjskem; kemijski znak za mazurij. 2. ime filmskega igralca; tatarski vladar. 3. reka v Afriki; molčanje. 4. lovski okoliš. 5. kratica za blagovestnika; jadranski otok; inicijalki slovenskega pisatelja. 6. drugo ime za maloazijski otok Bogdža ada. 7. prebivalec večjega evropskega otoka; nizozemska votla mera. 8. pokal (angleško); Jurčičeva povest. 9. števnik; del voza.

STOPNICE

1. e
2. ee
3. enn
4. ooop
5. ppppp
6. rrrrrs

Pomen besed: 1. kemijski znak za fosfor, 2. kratica, 3. del živali, 4. pisalna potrebščina, 5. del železniške postaje, 6. vrsta radijske oddaje. — Vsaka beseda sestoji iz črk prejšnje in še ene nove.

ENACBA

$$(a-b) + (c-d) + (e-f) = x$$

- a = mesto na Bolgarskem
b = kratice za evropski denar
c = tropični veter
d = čebelnica celica
e = fevdnik
f = lep
x = reka in dolina na Goriškem

IZPOLNJEVALKA

— osn — oka — ter — ima —
ol — na — as — ra — os — rak —
od — mil — uka — ko.

Vsaki besedi dodaj črko, tako da dobiš nove besede. Pravilno vstavljene črke dajo znan rek.

CAROBNI KVADRAT

1.
2.
3.
4.
5.

Pomen besed, vodoravno in navpično: 1. pesnik, 2. žensko ime, 3. predlog, 4. turški državnik, 5. polotok v Rusiji.

POSETNIKA

G. V. S. Kotnik

Pilot

Kaj je ta gospod?

Rešitve ugank iz prejšnje številke

REŠITEV KRIZANKA:

Vodoravno, po vrsti: 1. pd. poprad, 2. res, slato, 3. obed, ada, 4. slovani, 5. to, ono, or, 6. o, kratice, 7. era, amen, 8. dvina, ena, 9. damask, at.

Rešitev kvadrata: 1. Malgal, 2. Maglal, 3. turban, 4. perica, 5. Golica, 6. ledina — Marica.

Rešitev enačbe: a = Zalog, b = log, c = posel, d = sel, e = vedro, f = ro, x = za poved.

Rešitev carobnega kvadrata: 1. asir, 2. Atila, 3. Filip, 4. Iliri, 5. rapir.

Rešitev posetnice: Rudniški paznik.

Rešitev opke: Bog živi vse Slovane, pod streho hiše ene!

Kako naj se oblači delovna žena

Nekoč je izraz »žena, ki dela«, pomenil in označeval delavke in domače pomočnice. Za tem je prišla herojska doba feminizma, ko so neke ženske želje po enakopravnosti začele nositi moške obleke, polizano in ostrizeno pričesko, naočnike in preresne kostime, da bi na ta način podčrtale svojo »intelektualnost«.

Toda po starem pregovoru, »hoče tudi bog kar ženska hoče«, in kar je bilo našim babicam še nemogoče, so uresničile današnje ženske. Novi poklici so jim odprli vrata nastežaj. S temi poklici je prišla tudi prirodna ženskost, polna čara.

Zenske, ki delajo, se ne oblačijo po svojem poklicu, temveč po svojem proračunu in okusu, prav tako kakor tiste, ki ne delajo prav ničesar. Prav one se oblačijo po svojem tipu in po barvi svojih las.

Toda delovnim ženskam ne dopuščata zmerom čas in sredstva, da bi si lahko privoščile vsako modno novotarijo. One morajo imeti zmerom nekakšno »idealno« obleko.

Takšna obleka v resnici olepšava žensko, ima pa še boljše stran, da ne vzbuja prav nobene kritike. To pa še ne pomeni, da mora delovna žena nositi samo skromne, nepomembne obleke. Ne. Toda njene obleke morajo biti krojene v resnem kroju, ki bo pod-

črtaval njeno osebnost in v kateri bo lahko šla po službi tudi na cesto. V takem primeru je najpriljavnejše oblačilo kostim. On nam daje veliko možnosti in dovoljuje, da z različnimi bluzami poživimo in ublažimo strogo linijo. Takšen kostim mora biti brezhibno skrojen, kajti to je največja odlika delovne ženske, pa naj bo inženjerka, zdravnica ali pa profesorica matematike.

Kar se tiče črne obleke vam povem tole: če se vam dobro poda, potem ste prav srečno izbrale. Ne bojte se pa črno obleko okrasiti in osvežiti z lepo cvetko, nakitom ali s pisano pahovko.

Prav tako mislite na barve poletnih oblek in jih po možnosti prilagodite pisarni, v kateri delate čez dan. Če ste večkrat v dotiku z ljudmi, tedaj se ogibajte kričavih barv in oblek, ki se mečkajo in hitro zamažejo, kajti zmečkana in umazana obleka je grša od vsake še tako nemoderne obleke. Odrecite se tudi rokavom, ki vas pri delu samo ovirajo, čeprav jih je moda proglasila za svojo zadnjo novost.

Poletne svilene ali platnene tkanine v diskretnih barvah so izredni material za športne obleke, ki jih lahko nosimo ves dan. In če takšni obleki še dodate lepe rokavice, čevlje, nogavice in klobuk, bo vse to pomenilo, da se znate obleči in da ste lahko elegantne tudi na cesti, ko greste z dela.

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Prežganka z jajcem, naravnimi zrezki, krompirjev pire. **Zvečer:** Ocvrte kruhove rezine, kava.

Petek: Zelenjavna juha, grahova rižota, solata. **Zvečer:** Krompirjeva kaša.

Sobota: Goveja juha z rižem, govedina, krompirjeva omaka. **Zvečer:** Mlečen močnik.

Nedelja: Grahova juha, prašičja pečenka: špageti, solata. **Zvečer:** Palačinke.

Ponedeljek: Grah z mesom, krompir v kosih. **Zvečer:** Ajdovi žganci z mlekom.

Torek: Fižolova juha, češnjev zavitek. **Zvečer:** Fižolova solata, kava ali čaj.

Sreda: Goveja juha z vlivanci, grahova omaka, govedina, krompir v kosih. **Zvečer:** Jetra v omaki.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Goveja juha z zdrobovimi cmoki, kolerabice v omaki, solata. **Zvečer:** Telečja rižota z graham, borovnični kompot.

Petek: Ribja juha z rižem, sirove palačinke, češnje. **Zvečer:** Gobe v omaki.

Sobota: Ragujeva juha, špinaca, pečeni krompirček, solata. **Zvečer:** Dunajski zrezki, ocvrto bezgovo cvetje.

Nedelja: Grahova juha, pečena svinjina, pražen krompir, mešana solata, sadna torta. **Zvečer:** Polpeti, solata, kompot.

Ponedeljek: Golaževa juha, fižolova omaka, krompirjev pire. **Zvečer:** Obloženi kruhki, sadje.

Torek: Zelenjavna juha, sirovi štruklji. **Zvečer:** Češnjev praženec.

Sreda: Cvetačna juha, zabeljen grah, kruhovi cmoki, borovnice. **Zvečer:** Špinačni zrezki s krompirjevo solato.

Pojasnila:

1. Ribja juha z rižem: Očiščene ribe razrežite, povaljajte v moki in na hitro ocvrte na razbeljenem olju. Najprej odlijte malo olja, na ostalo olje pa vrzite drobno sesekljane čebule, česna in peteršilja. Nato denite še v olje

Ljubka športna jopica iz svetlorumene jerseyja s travnatozelenim obrobkom. Nosimo jo k pisarnemu temnorjavemu krilu. Celotni vtis je prav živahen in zabaven.

ocvrte ribe, ki ste jih prej sevrle, in malo razredčene paradižnikove mezge. Vse skupaj zalijte z vodo; še bolje je pa, če zalijete z zelenjavno juho. To dušite in pustite, da voda povre. Ko voda povre, potresite z moko in spet zalijte; čez čas pa malo okisajte. Potem poberite ribe ven in na juhi zakuhajte riž, tako da postane precej gost. Riž dajte na mizo z ribami; če so pa ribe brez kosti, jih lahko tudi zmešate z rižem.

2. Ocvrto bezgovo cvetje: Najprej pomočite cvetje večkrat v vodo in ga lepo operite. Potem ga pustite na rešetku, da se osuši. Med tem pa razmotaite štiri jajca, pol litra mleka, malo soli in moke, tako da dobite redko testo, ki se da vlivati. Vsak cvet pomočite v testo, ga ocvrte na maslu in potresite s sladkorjem. Na isti način lahko ocvrte tudi akacijino cvetje.

3. Sadna torta: Tri četrte ure mešajte 12 žlic sladkorja s snegom štirih beljakov. Potem dodajte 6 dek celih pi-njoli, 14 dek na rezance zrezanih mandljev ter sesekljanih limonovih in pomarančnih lupin. To zmes specite

Zdravje

Je naše največje bogastvo.

Z bolnimi zobmi

noben

človek ni zdrav.

Chlorodont

zobna pasta

v dveh enako velikih pekačih v precej hladni pečici. Najprej namažite prvi kolač s mezo in položite nanj drugega. Po vrhu torte napravite iz ledu mrežo, med njo pa denite gozd-nih jagod ali češenj ali pa kakršno koli drugo sadje.

4. Češnjev praženec: Razmotaite kozarec sveže sladke smetane s štirimi rumenjaki, štirimi žlicami sladkorja, malo soli in pol kozarca kisle smetane. Vsej tej zmesi pridenite toliko moke, da dobite redko testo, kakršnega rabite za vsak drug praženec. Na koncu dodajte testu še čistih opranih češenj, ki ste jim odrgali peclje. Vso to zmes vlijte na razbeljeno presno maslo ter ga specite v pečici. Ko je že nekoliko popečen, ga raztrgajte s vilicami in posipajte z vaniljevim sladkorjem.

5. Špinačni zrezki: Četrte kile skuhanega špinata pretlačite s četrto kile mehko dušenega riža. Košček drobno sesekljane čebule pražite na presnem maslu, premešajte špinato, dodajte čeppec sesekljane peteršilja, celo jajce, popra, soli in, če je potrebno, še kruh-ovih drobtin, da dobite ne pregosto zmes. Iz te zmesi naredite v prst debele zrezke, ki jih spečete v plitvi ponvici na dveh prstih dobrega razbeljenega olja. Preden jih denete na mizo, jih poskropite s istim oljem. Servirajte jih s paradižnikovo omako ali pa s krompirjevo solato.

Velika izbira svile

za pomlad in poletje

Vzorci moderni

Cene nizke

MODNI MAGAZIN

Ljubljana, Prešernova 5

Poletni klobuki so tisti ljubki, nestvorčki, ki pogosto poženo ženski kri hitreje po žilah, moškim pa niso preveč po godu. Klobuček na gornji sliki je sešit iz samih cvetlic in okrašen z baržunastim trakom, zvezanim tako, da je videti, kakor plitvi rep, štrleč iz cvetličnega gnezda. Takšen klobuk se poda predvsem ljubkim, otroškim obrazom.

Za vaš šivalni stroj

Nekaj nasvetov našim gospodinjam

Za vsako gospodinjico je šivalni stroj neprecenljiva vrednost. Zato bi pa morala tudi vsaka polagati mnogo več paznje in skrb, da bi si svoj šivalni stroj ohranila čim dalje.

V prvi vrsti morate paziti, da je zmerom dovolj namazan. To ni pretežko delo, ker so na stroju tisti deli, ki jih morate namazati z oljem, dobro vidni. Za mazanje uporabljajte prvovrstno strojno olje. Ko ste ves stroj dobro namazale, nekolikokrat obrnite kolo, da se bo vse olje uleglo, potem pa šivajte nekoliko, po kakšni krplci, ki bo popila še vse odvečno olje. Če pa imate svoj šivalni stroj spravljen v mrazem prostoru, morate zmerom paziti na to, da ga pred uporabo segrejte.

Prav tako morate paziti na snago stroja. Vselej skrbno obrišite odvečno

olje in z iglo odstranite vsak najmanjši prašek in vse tiste kosčke, ki jih v stroju tako rade puščajo različne vrste blaga. Kadar pa skončate delo, ne puščajte stroja odprtega, da bi se tako ne zaprnil.

Zmerom dobro preglejte, kakšen je sukanec, s katerim šivate na stroju. Sukanca, ki ima v ozke preveč debele konce, ne morete rabiti. Sukanec

NAUMANN

KOLESA kakovostna. OTROŠKI VOZČIKI novih oblik, velika izbira IGRALC, OTROŠKE OPRAVE in OPREME

S. REBOLJ

na VOGALU

Miklošičeve in Tavčarjeve

morate tudi pravilno napeljati, če ne, se vam bo takoj pričel trgati. Zato preglejte vselej, preden pričnete šivati, kakšen je vaš sukanec. Če se vam bo pričelo blago krčiti, če postane ohlapno ali pravilno ne teče, je največkrat temu kriv sukanec, ki ni pravilno napeljan in vdet v iglo. Tudi zaradi igle se zgode razne nezgode. Kadar zaslišite pri šivanju kakšno sumljivo ropotanje, takrat se je prav gotovo zlomila konica igle ali se je pa igla samo skrivila. Najprej pogledajte, ali je igla prava. To lahko poskusite s tem, da iglo počasi vtikate v odprtino, ki je zanjo pripravljena. Če je igla pokvarjena, je ne boste mogle vtakniti v luknjico. Zato boste morale šivati z novo iglo.

Tudi čolnček vam večkrat nagaja. Lahko se zgodi, da ga slabo denete v stroj in se v njem prične nabirati v grbančiti sukanec. V takem primeru si prav lahko pomagata. Večkrat zadostuje, da sukanec močneje potegneta, in napaka bo popravljena. Če bi pa to ne pomagalo, vzemite čolnček iz stroja in ga lepo očistite vseh niti.

Svetovala bi vam, da vse prospekte, ki ste jih dobili takrat, ko ste kupili šivalni stroj, lepo spravite in po njih popravljate same svoj stroj. Če ste pa prospekte kam založile ali pa zgubile, takrat pa nikar same ne popravljajte, temveč pokličite mehanika, ki vam bo vaš stroj popravil in to še za majhen denar.

Če Vam je težko pri srcu in si želite malo razvedrila, potem sezite po »Družinskem tedniku«!

Praktična obleka za peščino iz belega platna ali kakšnega drugega pralnega blaga. Marsikatero bodo v oči zbudili moderni sandali, podobni grškim, toda na debelih plutovinastih podplatih, da lahko na sprehodih ob obali tudi zalidemo v plitvo morje. Na glavi ima na lepota štrikotno pahovko iz enobarvnega blaga, zavezano na naj-novejši način, tako da si zaščitimo obraz pred prehudim soncem.

Masaža je dobro domače zdravilo

Nekaterih družin si ne moremo mišliti brez domačih zdravil. Po večini so ta zdravila za vse bolezni in za vsakega bolnika ista. Vsaka gospodinja ima za bolnika brž pripravljene različne čaje, ki so se že enkrat pri enem izmed družinskih članov dobro obnesli in jih hoče še pri drugih uveljaviti. Pripravljene ima različne obkladke, kopeli, potenje, post in podobno. Prednost vsakega domačega zdravila je pač ta, da ga znajo vsi družinski člani uporabljati tako dobro, da se je prilagodil konstituciji vseh, kajti prav zaradi teh prednosti so ga sprejeli med domača zdravila.

Tudi masaža je dobro domače zdravilo. Toda v Evropi jo le malo poznajo in bi morala biti prav povsod prvo in včasih tudi najboljšo zdravilo. Vsak odrasel človek, posebno pa vsaka gospodinja bi morala znati vsaj nekaj temeljnih potez masaže, kajti že s tem lahko pomaga in odstrani različne neprilike, ne da bi se preje zatekla k drugim, umetnim zdravilom.

Najprej bi se smel vsakdo, ki se ne pozna vse tehnike masaže, posluževati masaže samo z lahnimi potezi, ki ublažujejo in ne škodujejo, kajti vsak močnejši pritisk lahko povzroči bolečine, med tem ko nas lahko drgnjenje reši napetosti, blazi in umirja. Ne poučeni ljudje ne bi smeli nikdar masirati skrčenih žil in prednjega dela telesa. Masiranje pleč, rok in nog nam ne more škoditi, če ne postopamo pregrobo in če se pri masiranju ne dotaknemo skrčenih žil.

Znamenito, toda povsem napačno je pravilo poklicnih maserjev, da mora biti masaža zmerom usmerjena proti srcu. To velja samo pri zamašenju v telesnem tkivu, torej največkrat pri zateklah nogah in rokah.

Za razdražene in utrujene ljudi, ki jih hočemo umiriti in osvežiti, je masaža v smeri proti srcu škodljiva. Temo moramo v prvi vrsti masirati v smeri od srca, torej navzdol in ne navzgor. Masaža v smeri proti srcu osvežuje in draži, toda ta masaža nima prav nobenega smisla pri utrujenosti in razdraženosti. Če bi koga radi osvežili in mu pomagali, kadar je onemogel, ga ne masiramo, temveč ga močno namirimo z močnim alkoholom ali z vodo mešanim kisom ali mu hitro menjamo obkladke najprej iz vroče in potem iz mrzle vode. Paziti moramo pa na to, da dajemo najprej vroče obkladke in potem šele mrzle, da bolnika ne prehladimo. Zato moramo delati hitro in pazljivo.

Vse to bi morali naučiti že otroke v šoli, toda na žalost uporabljajo masažo danes tudi zdravniki le redko, čeprav je bila masaža v davnih časih zelo važno domače zdravilo.

Pleten moški telovnik

Zelo praktičen moški telovnik, ki ga lahko spletete svojemu možu. Pripraven je zlasti zato, ker je brez ovratnika in ga gospod lahko nosi pozimi pod suknjico. Poleg tega mu služi za šport, izlete in druge priložnosti.

Pleten je popolnoma gladko, desno na lice, levo narobe. Zanj potrebujete 560 gramov tanjše svetlorjave volne, 2 pletilki št. 3 in tri gumbce.

Za prednjo levo polovico nasnujete 65 petelj (približno 23 cm) in pletete dve vrsti samih desnih. Potlej pa na eni strani dodajate, da dobite na prednjem delu okroglinco. Dodajate v vsaki drugi vrsti, in sicer: 5 petelj, 4 petlje, desetkrat po 2 petlji, tako da imate na koncu na pletilki 94 petelj in širino 33 cm. Pri višini 9 cm morate pa začeti snemati (pri stranskem šivu seveda!): petkrat po eno petljo na vsake 2 cm (približno na osem vrst), dvakrat po 1 petljo na vsake 4 cm, potlej pa pletete naravnost. Pri višini 34 cm dodajate: sedemkrat po 1 petljo na vsaki 6 vrst. Med pletenjem morate pa paziti tudi na gumbnice. Prvo napravite pri višini 22 cm. Zanj 6 petelj snemite in jih v drugi vrsti podpletite. Za rob pustite 6 petelj. Drugi dve gumbnici napravite v razdalji po 11 cm.

Pri višini 42 cm začnete pripravljati vratni izrez. Zanj snemite šestkrat po 1 petljo v vsaki osmi vrsti. Potlej še dvakrat po 1 petljo na vsake 4 vrste in 22 krat po 1 petljo v vsaki 2 vrsti. Pri višini 46 cm izoblikujete rokavno odprtino in snemate v vsaki drugi vrsti: 8 petelj, 3 petlje, šestkrat po 2 petlji, štirikrat po 1 petljo in štirikrat po 1 petljo. Dalje pletete naravnost. Rokavna odprtina je visoka 15 cm. Od tu dalje pa dodajate petkrat po eno petljo, in sicer v vsaki šesti vrsti. Rokavna odprtina je 23 cm visoka. Za ramo snemate: dvakrat po 7 petelj, trikrat po osem petelj (vsega skupaj 38 petelj). Desno polovico prednjega dela pletete prav tako kakor levo, le v obratnem smislu in brez gumbnic.

Za hrbet nasnujete 130 petelj (približno 46 cm) in pletete gladko 9 cm. Snemati začnete na obeh straneh in snemate: sedemkrat po eno petljo v vsaki osmi vrsti. Dalje pletete naravnost, pri višini 35 cm pa dodajate štirikrat po 1 petljo v vsaki osmi vrsti in štirikrat po eno petljo v vsaki četrty vrsti. Pri višini 46 cm začnete oblikovati rokavno odprtino in zanj snemate: 4 petlje v vsaki drugi vrsti, šestkrat po eno petljo, štirikrat po 1 petljo v vsaki četrty vrsti. Pletete naravnost. Rokavna odprtina je visoka 21 cm. Za ramo snemite v vsaki drugi

Toda tudi postopek, ki ga je uvedel ameriški pisatelj in državnik Benjamin Franklin (1706—1790), namreč da nespečnost povzroča vročina, zbirajoča se pod odejo, ima v Ameriki svoje pristaše. Benjamin Franklin je imel to navado, da je vsakih par ur menjal posteljo, če ni mogel spati. Tako je Ludvik XVI., ki je tudi zaupal temu postopku, spal na štiri sto posteljah, preden je položil glavo na giljotino. Tudi slavní angleški pesnik Charles Dickens je trpel za nespečnostjo. Zaupal je pa samo enemu sredstvu proti tej bolezni, namreč v 19. stoletju zelo razširjeni veri, da je treba v tem primeru spati z glavo proti severu, z nogami pa proti jugu. Tokovi magnetičnih polov tako poljejo po telesu in ga uspavajo.

Ko je nekoč potoval po Združenih državah, si hotelirji nikakor niso znali razložiti, zakaj si pesnik s kompasom v roki posteljo in svoji sobi postavi v določeno smer...

Med pripomočki, ki jih je iznašla Amerika, so tudi gramofonske plošče.

Poletno perilo

Poletno perilo mora biti razkošno na pogled, toda v resnici ga moramo narediti iz lahkega, cenenejšega blaga. Bombažasti žoržeti, tanka svilena platna, emona in muslimi, to so najlepše in najpriljubljene tkanine za vročino.

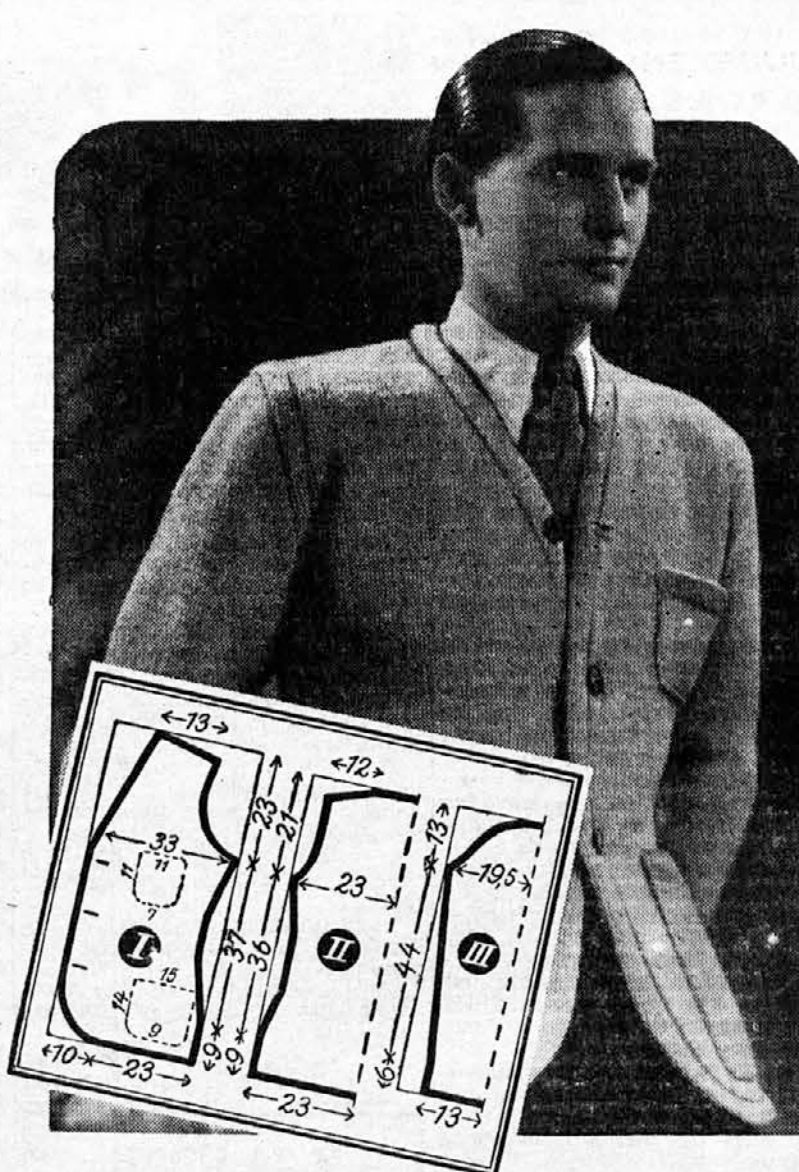
Prav tako obstojajo tudi druge poletne svile s cvetjem ali pa s pikami. Takšen material je v toliko primernejši, ker poleg naborkov, volanov in drobnih robčkov ne potrebuje nikakršnih drugih okrasov, kakršni so čipke, til in različna vezenja.

Poletno perilo zahteva svoj kraj in ga moramo krojiti tako, da tečejo niti blaga posevno. Tako krojene kombinacije in srajce so praktičnejše, ker se raztegnejo in se blago ne seka. Kombinacije in nočne srajce iz enobarvnega blaga obrobimo z istim blagom ali pa s kakšno lepo čipko.

Monogrami — entel — ažur
gumbnice — gumbi — plise
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš
LJUBLJANA, Frančiškanska ulica
nasproti Uniona

Vezenje perila, predtisk ženskih
ročnih del

vrsti dvakrat po osem petelj, dvakrat pa po devet petelj (skupaj 34 petelj). Ostalo je 36 petelj, ki jih snemite hkrati.

Za rokava nasnujete 75 petelj (26 cm) in pletete gladko. Pri višini 6 cm začnete dodajati na vsaki strani po eno petljo v vsaki osmi vrsti osemnajstkrat. Pri višini 50 cm začnete snemati: v vsaki drugi vrsti 4 petlje, trikrat po 3 petlje, šestnajstkrat po 2 petlji in 3 petlje. Ostalo je 15 petelj, ki jih snemite hkrati.

Zepi so zelo veliki. Nasnujete 26 petelj (9 cm) in pletete gladko. Najprej pletete 2 vrsti, potlej pa na obeh straneh dodajate v vsaki drugi vrsti dvakrat po 2 petlji, šestkrat pa po eno petljo. Pri višini 14 cm, vse petlje

ki posnemajo zvrženje ptičkov, blejanje ovac in mukanje krav. Iznašli so pa tudi na poseben način zgrajene strope z naslikanimi zvezdami, ki se še nekaj ur nato svetijo, če so bile poprej osvetljene. Američani trdijo, da so ti pripomočki že marsikoga uspavali v sladke sen...

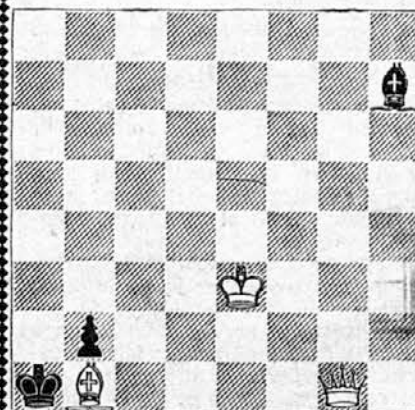

Letos so za tenis bolj v modi nagubana krila kakor pa doslej tako priljubljene 'shorti'. Vendar jih bo pa rada nosila sleherni ženska, ker so samo do kolen in zelo mladostna. Belo jopico, ki se zapira na dve vrsti gumbov, bomo pa lahko uporabljale tudi k drugim oblekam in ne samo k teniskemu krilu.

ŠAH

Problem št. 49

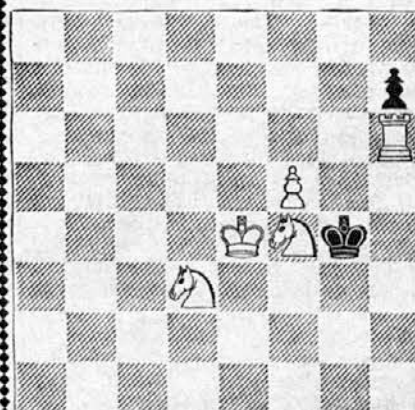
Sestavlil A. W. Galizky (1891.)

Mat v 3 potezah. (B 32)

Problem št. 50

Sestavlil Samuel Gold (1883.)

Mat v 3 potezah (B 72)

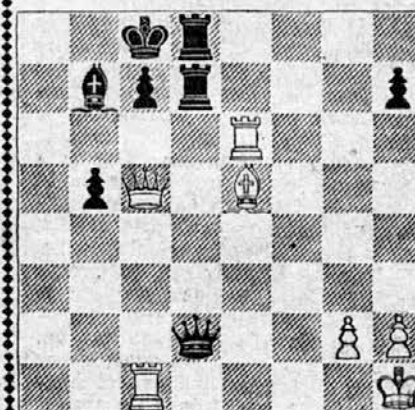
Obrambni obroč razbit

Francoska igra (Pariz 1878.)

Beli:	Črni:
1. e4	e6
2. d4	d5
3. Sc3	Sf6
4. e×d5	e×d5
5. Sf3	Ld6
6. Ld3	0-0
7. 0-0	Sc6
8. Lg5	Se7?
9. L×f6	g×f6
10. Sh4	Kg7
11. Dh5	Th8
12. f4	c6
13. Tf3	Sg6
14. Td1	Dc7
15. Se2	Ld7
16. Sg3	Tag8
17. Dh6 šah	K×h6
18. Sh5 šah	L×f5
19. S×f5 šah	Kh5
20. g4 šah	K×g4
21. Tg3 šah	Kh5
22. Le2 mat.	

Neodoljiv napad

Iz partije Verlinški—Rabinovič..
(Leningrad 1925)

32. Dc5×c7 šah	Td7×c7
33. Tc1×c7 šah	Ke8—b8
34. Tc7—c1 šah	Kb8—a7
35. Tc1—a1 šah	Lb7—a6
36. Ta1×a6 šah	Ka7—b7
37. Te6—b6 šah	Kb7—c8
38. Ta6—a8 šah	Kc8—d7
39. Ta8×d8 šah	Kd7×c8
40. Tb6—d6 šah in dobi.	

Rešitev problema št. 47

1. Dg4—g2	c3—c2
2. Dg2—g7	kar koli
3. Dg7—a7(a1) mat.	
1.	Lc1—a3(b2)
2. Dg2×c6 šah	K kar koli
3. Dc6—b5(a8) mat.	
1.	Ka4—a3
2. Dg2—c2 itd.	

Rešitev problema št. 48

1. Lc5—d6	Kf6—g7
2. Df4—h6 šah	Kg7×h6
3. Ld6—f8 mat.	
1.	Kf6—f7
2. Df4—g5	kar koli
3. Dg5—g6(c7) mat.	
1.	h7—h6
2. Df4—g4	kar koli
3. Dg4—g6 mat.	

V Parizu so nosili

Nagubano krilo iz blaga slivnatomodre barve, suknjič gorčicaste barve z dvema velikima žepoma in rdečo pahovko; k temu kostumu pa modro kapo z rdečim okrasom.

Obleko iz modrega blaga; krilo je imelo na prednji strani globoke gube. Bluza je po sredini bila razrezana, tako da so se videli rdeči volček in rdeči ovratnik, ki so ga zavijale preko ovratnika bluže. Tudi zapetjasta so bila rdeča. Povsem enostavno obleko z zvončastim krilom in majhnim dečjim ovratnikom iz temnozelenega blaga s temnozelenimi kvadrati. Krilo je bilo skrojeno posev. K temu so nosile temnozeleno vestjo z dolgimi rokavi, ki je imela na levi strani dva žepa, drug pod drugim.

Turban iz svilenega muslina v živi barvi z veliko pentljo nad čelom.

Preko temnega kostima krajši kep iz soboljevine ali pa iz kakšnega drugega kratkega krzna.

Ženske so postale lažje

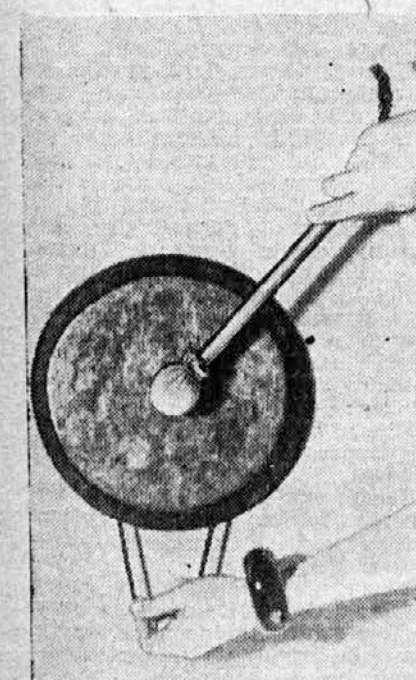
Uradno glasilo ameriškega zdravniškega združenja je v svoji zadnji številki ugotovilo, da vse današnje ženske, pa naj bodo še doraščajoča dekleta ali pa babice, povprečne poldrugo do dve in pol kil manj tehtajo, kakor so tehtale ženske pred sedemnajstimi leti.

List meni, da je vitkost posledica splošne spremembe v načinu prehrane, ki namesto na kvantitativno stran kalorij polaga večjo pažnjo na kvaliteto kalorij, čeprav je vrednost tako imenovanih varovalnih hranil prav tako priznana.

Porabni nasveti

Zepne ali ročne ure ne smete nikdar postaviti na marmorovo ali stekleno ploščo nočne omarice. Hladna plošča vpliva na mehanizem ure in zaradi tega ura ali prehitava ali pa zaostaja. To se zgodi samo zaradi premene toplote. Uro nosimo v žepu ali na roki. Ker je ura v stalnem dotiku s telesom, se dobro segreje; če jo pa po dolgem segrevanju položimo na mrzlo ploščo, to zelo slabo vpliva na njen mehanizem.

Praktični nasveti

Sami si lahko izdelate prav ljubeč gong za klicanje h kosilu ali večerji. Gong na gornji sliki je prirejen iz stare ponve, večje obrozirane z bron-zovo tinkturo. Tolkač smo pa spretno priredili iz stare palice z kroglastim ročajem, ki smo ga prevlekli z jelovino. Zvok gonga je prav prijeten in ga slišimo po vsej hiši. Vsi družinski člani bodo slepo ubogali njegov klic, kadar jih bo klical k jedi!

9. nadaljevanje

Sabina je molčala, Ema je tako najbrže ne bi razumela, če bi ji dejala: »Na svetu je samo ena prava in velika ljubezen.«

Sama je bila trdno prepričana, da je tako. Egon pač ne bo mogla nikoli pozabiti! Morala ga bo ljubiti, čeprav ji je pisal črno na belu, da je ne ljubi več...

Njena ljubezen je velika in prava. Njena ljubezen ne bo nikoli umrla!

VIII

V skromnem, malone bi rekli zakotnem hotelu neke hamburske pristaniške ulice je tisti čas sedel Egon Stern in premišljeval, kam naj bi odpotoval. Vedel je, da mora v tujino; toda ni se mogel odločiti, kam.

Tako se mu je izmuznil dan za dnem, njegov denar je pa kopnel; neka čudna neodločnost se je polotila tega sicer še preodločnega moža, kakor da bi vse njegovo bistvo hrepenelo nazaj po provinčjskem mestecu, kjer je bil doživel tolikšno sramoto, pa tudi tolikšno srečo.

Zdaj pa zdaj ga je spomin na Sabino pretresel tako zelo, da je pričel trepetati po vsem telesu kakor v vročici; toda vselej si je pričel dopovedovati, da mora vse to pozabiti. Sabina ga tudi najbrže ni ljubila, saj je ravnala ravno narobe, kakor si je bil on želel. Sama misel, samo puhlo upanje, da bi utegnila postati modna kraljica, je vrglo njeno ljubezen do njega s prestola, kamor jo je bil postavil on v svoji zaslepljenosti.

Tako je vsaj mislil človek, ki mu je usoda zadnji čas naklanjala samo udarce in neuspehe. V svoji živčni in čustveni vročici se še domislil ni, da napak sodi svoje nekdanje dekle.

Posebno trdna Sabina vendar ni bila, sicer bi je ne mogla želja po omljivi slavi tako zaslepliti, da bi bila pripravljena, žrtvovati zanjo celo svojo ljubezen...

V šibkih trenutkih je celo v mislih očital Sabini krivdo za vso svojo nesrečo in smolo; če bi bila Sabina tedaj tisto usodno opoldne bolj ponižna in dojemljiva, bi ne bil tekel v gozd in ne bil izgubil denarja...

Zdaj je bil pa izročen neusmiljeni usodi na milost in nemilost. Delovne knjižice ni imel, kajti po oprostitvi ni hotel niti iti mimo Forstrove trgovine, dobro vedoč, da je njegov nekdani gospodar prepričan, da je on poneveril denar.

Saj so ga oprostili samo »zaradi pomanjkanja dokazov...« Tega ne sme pozabiti vse svoje življenje! Vsakdo, pa naj si ima sam še toliko masla na glavi, mu lahko očita, da je bil nepošten vse do teje, dokler se mu ne bo posrečilo dokazati, da je nedolžen.

Kako naj pa to stori?

Vstal je precej zgodaj s trdnim namenom, da se bo naposled odločil, kam se bo odpeljal. Mora se odločiti, kajti njegov denar je vidno kopnel in prav kmalu bi utegnil priti dan, ko se ne bi mogel nikamor odpeljati, pa čeprav bi si še tako želel oditi v tujino.

Odprl je okno svoje sobe in se nagnil ven.

Nekaj mornarjev je pozibalo se koračilo po cesti. Pred njimi se je opotekala neka deklina, grobo nalepotičena in čez mero spogledljiva. Zrak je bil ob jutrnji uri še svež in čist. Od pristanišča sem je veter zavel vonj po morju in soli.

Egon se je zdrznil, kakor da bi ga bila ta sapica zdramila iz težkih sanj. Odločno je stopil k omari, vzal iz nje klobuk in odšel iz sobe.

Debelušni krčmar ga je srečal na stopnicah; prijateljsko ga je potepil po ramih in mu dobrodušno dejal: »Kava je že gotova, kar stopite v sobo za goste.«

Nekaj gostov, najbrže ponočnjakov, se je še prekladalo po stolihi. Egon je že poznal te obraze, ki jih je srečal v gostinski sobi vsako jutro. Če niso bili obrazi prav teh gostov, je bil pa vsaj izraz teh izsušenih lic vselej isti: izraz ljudi, ki so v življenju imeli neuspeh.

Egon je pomislil: »Če ne bom kmalu odšel od tod, jim bom moral postal s časom podoben...«

Postregla mu je debela natakara s pobarvanimi, rumenimi lasmi kakor kanarček.

Nehote je pomislil na Sabinine plave kodre in debela natakara in vse okolje okrog nje se mu je le še bolj zastudilo.

Pustil je kavo na mizi in odšel. Malone tekel je po ulicah, ki so bile tako rano še skoraj prazne. Prišel je v tisti konec Hamburga, kjer se za visokimi, z vzpenjalkami prerastli zidovi skrivajo med bujnimi vrtovi vile bogatinov. Nedaleč od tod v nekem parku je sedel na neko klop in se zamislil.

Bil je zelo slabe volje. Ni se mogel domisliti, kam naj bi se odpeljal.

Ob tej zgodnji uri je bilo še vse tiho; nikogar ni bilo, ki bi se sončil v parku in opozoval bele labode, ki so se svečano vozili po

LJUBEZENSKI ROMAN
MLADEGA DEKLETANAPISALA ANNY PANHUYSOVA
PREVEDLA K. N.

tihem ribniku. Iz bližnjih vrtov so dehtele vrtnice; njih duh je veter zdaj pa zdaj prinesel vse do Egonove klopi. Mladi mož je zatislil oči in že se je povrnil tihi ljubezenski sen, ki ga je bil sanjal še pred nekaj tedni tako srečno in tako mirno.

»Ne ljubim te več,« je pisal Sabini. In vendar je lagal. Še zmerom jo je ljubil, čeprav njena ljubezen ni bila zmožna neznatne odpovedi, ki jo je bil zahteval od nje.

Egon ni opazil, da se mu nekdo približuje. Nekdo je sedel na klop. Mladenič je odprl oči in začudeno pogledal svojo sosedo. Bila je še mlada ženska, zelo elegantna in malone, bi človek rekel, lepa. Pod jasnimi, belimi čelami so se pobjiskavale temne oči, drobno glavo so krasili plavi kodri, podobni Sabininim. Te živahne oči so se čudovito podale njeremu nepravilnemu, toda simpatičnemu obrazu, ki ga je poživil smehljaj prelepih belih zob. Ta ženska pač ni bila klasično lepa, toda razlika med njenimi temnimi očmi in svetlimi lasmi je bila tako presenetljiva, da se je moral ustaviti na tem ne navadnem obrazu.

Egon jo je presenečeno pogledal. Ni bil vajen, da bi bila mlada dekleta tako prostodušna, da bi kar tako sedla na klop k neznanemu moškemu.

»Zakaj me pa tako debelo gledate?« je med smehom vprašala neznanica in pokazala vrsto belih zob.

Egon je bil v hudi zadregi, hkrati ga je bilo pa nekoliko sram, ker je čutil, da ni kos takšnemu nastopu. In odkrito je dejal: »Ker so vaši lasje podobni lasem dekleta, ki sem ga ljubil.« Ko je izgovoril te besede, se mu je zazdelo, da je povedal o sebi preveč, in je nenadno zardel do ušes.

»No, tako ste mi že bolj všeč, kakor če zdihujete,« se je zasmehljala mlada dama.

»Mar sem zdihoval?« se je začudil Egon.

»Nekoliko že; vsaj zdelo se mi je tako. Nesrečno zaljubljeni, mhm?«

»Pogodili ste,« je odgovoril Egon; že je našel stik z njenim lahкотnim načinom govorjenja. »Toda zapustila me je in zdaj sem se namenil, da odpotujem v daljne dežele... Toda dovolite, da se vam predstavim. Egon Stern, trgovec brez zaslužka.«

»In kam ste se odločili na pot?« je z zanimanjem vprašala mlada dama, ne da bi povedala svoje ime.

»Sicer vsako jutro odplujeta dve veliki prekoceanski ladji na odprto morje, toda nisem se še odločil, kam bom odpotoval,« je obotavljivo se priznal Egon.

»Torej še nimate cilja?« je vprašala dama in z nasmehom pristavila: »Za božjo voljo, kako to, da se ne morete odločiti za cilj v pristanišču, kjer vsak dan dvigne sidro toliko ladij?«

»Nesrečni« možje

Dva prijatelja se srečata v kavarni. Eden izmed njih vpraša: »Zakaj se tako pusto držiš, Jure? Ali se ti je kaj pripetilo?«

»Oh, imam mlado ženo, toda kolikor je mlada, toliko je tudi bolna.«

»Kaj naj pa rečem jaz nato? Jaz imam pa grdo in staro ženo, in kolikor je stara, je tudi zdrava.«

Pri zdravniku

Zdravnik preiskuje mlado dekle in ji pravi:

»Ničesar nevarnega ne opazim, samo nekoliko slabokrvni ste. Ali vam srce močno bije, kadar plešete?«

»Hm, to je pa odvisno od tega, s kom plešem, gospod doktor,« odvrne mlado dekle.

Tristan Bernard kot finančnik

Še živečega znanega francoskega pisatelja Tristana Bernarda je nekdo obiskal neki odlični pariški finančni strokovnjak. Razgovarjala sta se o gospodarskih in finančnih zadevah in borznih transakcijah. Tristan Bernard je dejal svojemu gostu:

»Ali vam smem ponuditi sijajno finančno transakcijo?«

»Prosim...«

»Kupite celotno znanje naših sodobnikov za toliko, kolikor je vredno, prodajte ga pa za toliko, za kolikor ga cenijo!«

NA
RAZPOTJU

Egonu je dobro delo, da se nekdo tako živo zanima za njegove razmere. Zaupno je dejal: »Izbira postane tudi v tako velikem pristanišču težka, če nimate dovolj cvenka za dolgo pot. Vse kaže, da bom moral ostati v Evropi. Glavno je, da pridem v tujo deželo, če že ne morem čez veliko lužo.«

Temne črte njegove sosedice so ga pozorno in zvedavo ogledovale; na posled je mlada dama nekoliko oklevajoče dejala:

»Morda vam lahko pomagam. Nemka sem, toda poročena z nekim Špancem. Prav rada bi storila uslugo svojemu rojaku. Če vas Španija zanima, vas povabim na svojo jahto, vsidrano v pristanišču.«

Egon Stern se je ob tem predlogu zdrznil, kakor da mu ta tuja dama ponuja nekaj prepovedanega. Počasi je dejal: »Zelo ste dobri, gospa, toda kdo ve, kaj bi k vašemu načrtu dejal vaš gospod mož?«

Njen drobn obraz je preletel čuden izraz, ki mu Egon ni razumel pomena:

»Moj mož in jaz sva si v vsem edina, zato naj vas ta pomislek ne vznemirja.«

Egon Stern se je smehljaj ob misli, da bi utegnil potovati na za-

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zappestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

sebnosti jahti v Španijo, medtem ko bi njegov denar komaj zadoščal za prevoz na tovornem parniku. Vendar je pa vljudo dejal:

»Kdaj naj se pa predstavim vašemu gospodu možu? Kaj pa, če mu osebno ne bom povšeči?«

»Bežite no,« je zamahnila z roko in se zvonko nasmejala. »Če ste všeč meni, bo tudi moj mož zadovoljen z vami! Morda bo celo on vam nesimpatičen,« je pristavila hudomušno. Potlej se je na lepem zresnila in dejala: »Sicer pa ne verjamem, da vam moj mož ne bi bil všeč. Res, prijetno bo za vas, če boste šli z nami. Prišli boste v Španijo zastoj, tam vam bova pa skušala moj mož ali jaz priskrbiti kakšno službo.«

Egon si ni znal prav razložiti, kakšen nagib je na prvi pogled zbudil v tej lepi tujki simpatijo, da mu je tako naklonjena. Odločil se je pa, da bo izkoristil njeno dobro voljo in izbral priložnost, ki se mu je ponujala. Hlastno je dejal:

»Ljudje, ki so tako dobri kakor vi, niso nikoli nesimpatični.«

Zasmejala se je tako prostodušno in iskreno, da je mladega moža

spet obsla zadrega. Nemara je bil dejal kaj neprimernega. Tedaj je pa vzkliknila:

»Ne bodite vendar tako trgovski, gospod. Povabim vas v hotel 'Stir' je letni časi', tam me namreč pričakuje moj mož. Za naju boste ljub gost in prijeten spremljevalec, torej le kar brez zadrege in sramu!«

Egon je privolil. Položaj se mu je zdel sicer nekoliko nenavaden, toda pripisoval je svojo zmedenost svoji nerazgledanosti. Morda je v velemestih navada, da so ljudje do svojih bližnjih tako nepriljudni... Saj pa še nikoli ni bil daleč od svojega rodnega mesta v provinci, torej morda niti ne zna meriti velemestnega življenja s pravim merilom...

Ves zadovoljen je korakal poleg svoje lepe spremljevalke po sončnih ulicah in željno poslušal njeno pripovedovanje o Španiji:

»Mnogo potujemo z jahto,« je žgočela gospa. »Imamo vilo v Barceloni in poletno hišico ob morju, toda najrajši sem na jahti. Moj mož in jaz silno ljubiva morje, posebno pa sinje Sredozemsko morje.«

Pot se Egonu ni zdela dolga; šele ko se je znašel pred velikim hotelom, kjer so ob pločniku stali elegantni avtomobili, se je zavedel, zakaj je prav za prav prispel tja. In na lepem mu je spet postalo nekoliko vroče.

Hrabril se je pa z mislijo, kakšna sreča bi bila, če bi bil mož te lepe neznanke tudi tako ljubezniv in gostoljuben, in ga res povabil na svojo jahto...

Pred vrati v drugem nadstropju sta se ustavila; mlada dama je ljubeznivo dejala:

»Oprostite, če vas bom pustila nekaj minut čakati. Stopila bom k svojemu možu, da ga poučim o vsej zadevi.«

Takšno materinsko govorjenje o možu iz tako mladih ust se je zdelo Egonu nekoliko čudno, toda še preden je izoblikoval kakšen pomislek, je že izginila mlada gospa za belimi vrati.

Nekaj čudnega je spreletelo mladega moža, stoječega za temi vrati. Nekaj kakor sram in zadrega, da stoji kakor berač in čaka milosti neznane ženske. Če se s svojim možem »es tako razume, kakor mu je pripovedovala, bi ga pač lahko povabila kar v sobo...«

»Morda pa moj ravno spi ali ni primerno oblečen za obisk,« jo je opravičeval. Tedaj so se pa že odprla vrata in gospa je stopila na prag. Njen obraz je kar sijal od zadovoljstva:

»Stopite bliže, mojega moža bo veselilo, da vas bo spoznal!«

Egon Stern se je v zrvaval in vstopil. Znašel se je v lepo opremljeni hotelski sobi. Sredi te sobe je stal izredno visok in suh gospod. Zdelo se je, da bi bil lahko tudi gospenji oče. Črte njegovega ozkega, zagorelega obraza so bile ponosne in stroge, v visoko čelo so silili že skoraj čisto sivi lasje. Egon

mu je na prvi pogled prisodil dvajset let več kakor njegovi ljubki ženi.

Ta gospod se je zdel odličen in zapet, toda v njegovih temnih očeh je zagorel neki čuden ogenj, ko je poromal njegov pogled od Egonovih čevljev pa vse do njegovih oči. Tam se je ta prodorni pogled ustavil in se križal z Egonovim.

Zdelo se je, kakor da bi ta človek ogledoval robo, pred nakupom, robo, ki o njej ne ve, ali bi jo kupil ali ne.

Ta pogled je Egonu nekoliko ponižal in zmedel; toda občutek ponižanja je izginil takoj, ko je tuj gospod pristopil in dejal v čisti, toda nekoliko trdi nemščini:

»Veseli me, da sem vas spoznal, gospod Stern. Prav zadovoljen bom, če vam bom lahko razkazal svojo domovino.«

Egon Stern se je priklonil: »Zahvaljujem se vam, gospod...«

Spomnil se je, da mu mlada gospa ni bila povedala svojega imena. Zardel je. Gospod mu je pa takoj pomagal iz zadrege:

»Ime mi je Ricardo Espada, zasebni učitelj,« je pojasnil. »Moja žena je po španski navadi obdržala svoje deklisko ime, toda brez skrbi ji lahko rečete »gospa Espada«, še prikupili se ji boste...«

Nežno je pogledal svojo mlado ženo in Egon je nekoliko razočarano ugotovil, da mu je lepa plavalaska pogled prav tako nežno vrnila...

Hkrati se je Egon v mislih ošteval, da si je drznil misliti, da išče ta dama v srečanju z njim nekakšen doživljaj ali prijetno dogodivščino...

Posedli so. Ricardo Espada si je pogladil vranječrno bradico in ob tej priložnosti je Egon videl, da ima zelo suhe in dolge roke, ki so ga nehote spominjale na krempelje ptic ujed. Nejevoljen se je obresel te misli in je pozorno poslušal, kaj mu je govoril njegov nepričakovani dobrotnik:

»Namenili smo se, da bomo jutri odpotovali. Ali so vaše listine v redu? Mislim predvsem vaš potni list.«

Egon je odkimal.

»Šele danes, ko mi je usoda naklonila, da sem srečal vašo gospo ženo, sem izvedel, kam bom odpotoval.«

Ricardo Espada je prikimal:

»To boste hitro uredili. Recite na konzulat, da potujete v Španijo zato, da bi si radi ogledali to lepo deželo. Upam, da imate ostale listine v redu?«

Egon Stern je potrdil, in ko mu je Španec nasvetoval, naj takoj stopi na konzulat, je vneto priklimal.

Saj je že tako dolgo pohajkoval po Hamburgu in potrošil malone ves svoj denar: zadnji čas je, da se loči od tega mesta.

»Če boste še danes dobili potni list, bomo jutri dvignili sidro,« je dejal Ricardo Espada. »Toda nekaj bi vas prosil. Nikar ne omenjajte na konzulatu mojega imena. Španski konzul je namreč prav te dni prosil mojo ženo, naj bi vzela na najino jahto dve njegovi znanici. Ker se pa moja žena v ženski družbi dolgočasi, sva odklonila. Morda bi bil gospod užitnejši, če bi izvedel, da sva vas sama povabila... Saj me razumete?«

Egon Stern je prav dobro razumel in godilo mu je, da sta se zakonca rajši odločila zanj — tujca kakor za družbo konzulovih znank. Malone, da ni pomežiknil, ko je odgovoril:

»Zdaj, ko ste mi to pojasnili, pač na konzulat ne bom obehal na veliki zvon, kako bom potoval v Španijo.«

Kmalu nato so se poslovili.

Komaj je Egon stopil iz sobe, je mlada gospa ljubeče ovila svojemu možu roke okrog vratu in zasepetala: »No, ljubi, ali sem zamenjale tri dolge dni zasledovala tega človeka? Zdi se mi, da sva naletela na pravega! Kaj pa ti praviš?«

»Sladka moja, ali naj ti res odgovorim na to vprašanje? Sama veš, da bi ga takoj odslavil, če mi ne bi bil po godu. Upam, toda ne bom govoril več samo o upanju, prepričan sem, da mi bo ta človek odprl vrata do svetovne slave!«

Mlada žena ga je navdušeno pogledala:

»Postal boš eden najpomembnejših, najslavnejših ljudi današnjega časa.«

Tesno se je prižela k njemu: »Željno čakam kronanje tvojega dela; tvoj uspeh bo najlepši dan v mojem življenju!«

Kakor v opojni ekstazi je zasepetala: »Ricardo, častihlepa sem, da kar drhtim. Samo moja ljubezen se da primerjati z mojim častihlepljem!«

Poljublil jo je.

»Ti si družica, ki sem jo bil iskal vse svoje življenje! Menda bi vse storila zame, kajti tvoja ljubezen je ukoreninjena v tvoji veri vame in tvoja vera črpa upanje v tvoji ljubezni!«

»Tudi morila bi zate!« je vzkliknila navdušeno in se predala njegovemu strastnemu ljubkovanju.

(Dolje prihodnjič)

HUMOR in ANEKDOTE

Španska anekdota

Neki ujec se je sprehajal po okoličih Cordobe, ko je kakor strela z jasnega stopil izza grma brezhibno oblečen gospod.

(To je bilo pred kakšnimi sto leti.)

N-znane se je z levico vljudo odkril, z desnico se je pa poigraval z lepo obdelanim dolgim bodalom, leskečim se v soncu. Rekel je tujcu:

»Dovolite mi, señor, da vas opozorim na to, da suknič, ki ga imate na sebi, ni vaš temveč moj. Isto velja o denarnici v suknjiču, pa tudi o vaši ovratni igli, vaših prstanih in vaši uri. Ali bi bili tako prijazni in bi mi našete predmete izročili?«

Tujec je segel v žep in potegnil iz njega lepo obdelan samokres, nameril in dejal:

»Dovolite mi, señor, da vam povem, da ste zastražen navedenih predmetov v zmoti. Pač pa sta v mojem samokresu dve krogli, in obe sta vaši; vedite, da ju bom v petih sekundah poslal njunemu pravemu lastniku.«

»Madre de dios, da sem se mogel tako zmotiti!« je presenečeno vzkliknil vljudo gospod. »Zdaj šele vidim, da sem vas zamenjal. Prosim vas, señor, oprostite mi, da sem vas nadlegoval, in spomnite se me v molitvi.«

Graciozno se je priklonil in izginil za grmom.

Aleksandra

Angleški kralj Edvard VII. in kraljica Aleksandra, po rodu danska princesa, sta si nekoč ogledala poljedelsko razstavo v Devonshiru. Ob koncu je kraljica vprašala predsednika:

»Kaj ne, gospod predsednik, da najboljše presno maslo izdelujejo na Danskem?«

Predsednik se je globoko priklonil in vljudo odgovoril:

»Veličanstvo, iz Danske prihajajo najboljše kraljice, toda najboljše presno maslo izdelujemo v Devonshiru!«

Demosten in Fokion

Slavni govornik Demosten je dejal nekoč svojemu nasprotniku, atenske-mu državniku Fokionu:

»Tebe, Fokion, bodo Atenci še ubili!...«

Fokion je smeje se odvrnil: »Da, ubili me bodo, če bodo pobesneli... Tebe bodo pa ubili, če se bodo spametovali!«

Tristan Bernard

Sloveči francoski humorist Tristan Bernard se je komaj otepal vsljivce v radovednežev, ki bi ga bili radi spoznali.

Lepega dne ga je srečal takšen ope-teljen mladik in rekel navdušeno: »Stavimo, gospod, da se me več ne spominjate!«

»Dobili ste stavo!« je hitro odgovoril sloviti dovtipnež in odšel dalje.

17. nadaljevanje

»Po moji sledi!« je osorno vzkliknil Venters.

»Rekel bi. Pošteno težavna stvar, preden sem staknil gladko steno. Ves božji dan sem brskal in vohal, pa sem le našel vašo pot do kamnitih stopnic. Vse drugo je bila potlej igrača.«

»Kje je vaš konj? Nadejam se, da ste ga dobro skrili.«

»Tam spodaj v čudnem cedrovem gozdu na pobočju — tam sem ga privezal. Iz doline ga ni moči videti.«

»Prav, prav. Čudna storija. Pošteno sem začuden. Bil sem prepričan, da me živ krst ne stakne.«

»Rad verjamem. Toda če je v tej višavski pokrajini še kakšen sledostezec, prebrisan kakor jaz, bi vas utegnil vendarle najti.«

»Huda reč. Poštene skrbi ste prinesli v moj mirni kotiček. No, Lassiter, ker ste pa tu, kri in meso, bodite mi dobrodošli! In tale moj tovariš, ta ni fant... Bess, viš, to je Lassiter, moj prijatelj. Nekoč mi je že rešil življenje.«

Lassiter se je možgato ognil za dragi tega trenutka. Njegovo vedenje, ko je Bessi stiskal roko, je Ventersa ko opogumilo, dekle pa pomirilo. Ko je slišala Ventersove besede in brz ošinila Lassitra s pogledom, se je polegla njena vznemirjenost. In če se ji je kar koli zdelo pri tem srečanju čudno, ni tega pokazala, čeprav je bila pretresena.

»Samo kratek čas ostanem,« je dejal Lassiter. »In če vama smem biti v nadlego, vama povem, da sem lačen...«

Medtem ko so jed pripravljali in pospravljali, je bil Lassiter zvečine nem poslušalec, kakor je bila že njegova navada. In le zdaj pa zdaj je črnil kakšno besedo na svojski in suhoparni način. Venters je za vendarle opazil, da se je jezdec čedalje živahneje zanimal za Besso. Nič je ni spraševal, zato jo je pa toliko temeljiteje opazoval, kadar je bila zaposlena in ni imela priložnosti, da bi ga pri tem zalotila.

Potlej je kar na lepem vstal in dejal, da mora na pot. Poslovil se je s prijaznim in nekam zastajajočim glasom od Bese in se hlastno odpravil. Venters ga je spremljal; prečkala sta ploščad, preplezala sprstenele skalnate parobe in zavila pod kamnitim mostom nemo in topo zamišljena.

Potlej je položil Lassiter svojo težko roko na Ventersovo ramo in ga obrnil k sebi; in Venters se je srečal z žgočim ognjem sivih oči.

»Lassiter, Jani tega nisem mogel povedati! Nisem in nisem mogel!« je kričnil Venters, čitajoč prijateljevo misel. »Poskušal sem, pa vendar nisem zmogel. Ne bila bi me razumela; dovolj skrbim ima. In... tole mlado dekle ljubim...«

»To presega moje pamet, Venters. In vendar sem v svojem življenju videl marsikatero čudno reč. Kdo je dekle?«

»Ne vem.«

»Ne veste? Pa povejte vsaj, kaj je bila?«

»Tudi tega ne vem. Najčudovitejša zgodba je to, čudovitejša od vseh, ki sem jih kdaj koli slišal. Vse vam moram povedati; toda bojim se, da mi ne boste hoteli verjeti.«

Sedla sta na pečino in Venters je začel svojo povest s trenutkom, ko je ustrelil roparja in Oldringovega zakrinkanega jezdeca; hlastno je hitel od dogodka do dogodka, pripovedoval je vse in niti Bessinega odkritosrčnega ljubezenskega priznanja in svojih lastnih občutkov ni zamočkal.

»Taka je tale zgodba,« je naposled dejal. »Ljubim jo, čeprav ji tega še nisem priznal. Kaj naj počnem? Ne upam si je spraviti odtod. Nevarnosti preže vsepovsod. Zato bom rajši kar tu zanj skrbel, kakor bo pač šlo in kakor bom pač znal.«

»Čim dalje živim, bolj čudno se plete življenje,« je zamišljeno in s pobešenim pogledom spregovoril Lassiter. »Vaša zgodba bi utegnila zmešati še jasnejšo glavo od moje.

ROMAN S PRERIJ AMERIŠKEGA ZAHODA

Lassitrova maščevanje

SPISAL ZANE GREY • PREVEDEL Z. P.

Ne vem vam sveta! Morda vam bom pa lahko v pomoč. Po vsaki ceni bom pa zadržal Oldringa, kadar bo prišel nad vas, da zvem, kdo je to dekle. Poznal sem tega liča pred leti. Osvežil mu bom spomin nase.«

»Če bi mi Oldring križal pot, bo vgriznil v travo,« je z nenačetano srditostjo vzkliknil Venters.

»Rad verjamem,« je suho odvrnil jezdec.

»Dopoveste mu, da je Bess mrtva — zakaj zanj je res mrtva — zanj in za staro življenje.«

»Res je, res, sinko moj! Zdaj pa malce hladnejšo kri! Ako name ravate Tulla in Oldringa res dobiti pred cev, morate biti hladnejše krvi. Mislim pa, da bo najbolje, če ostanete lepo v svojem skrivališču. Tako. Zdaj pa moram odtod!«

»Se besedo, Lassiter! Nikar Jani nič ne povejte o tem. Prosim vas!«

»Prav! Vendar bi se bal, skleniti kakršne koli stave, da bi po prvi jezi — in jezila bi se prav gotovo, ker ste se šli skrivavice, Venters — ne imela nič manj spoštovanja do vas, dragi prijatelj. Zase rad priznam, da vas imam za dedca od glave do pete.«

Minevali so dnevi. Roke so bile polne dela, možgani polni načrtov. In od dneva do dneva je postajalo Bessino vedenje čudnejše, nemirnejše, zagonetnejše. Venters se je opogumil in jo je kar brez ovinkov vprašal:

»Kaj vam, je Bess?«

»Nič!« je odgovorila, gledaje vstran.

Venters jo je prijel za ramena in jo prisilil z lahno, vendar oblastno kretnjo, da se je srečala z njegovim pogledom.

»V oči se mi ne boste zlagali, tega ne zmorete,« je dejal. »Kaj je z vami? Nekaj mi prikrivate. Tudi jaz zaklebam vase veliko skrivnost in vendar jo boste kmalu izvedeli.«

»Oh, res je, da me teži neka skrivnost. Hotela sem vam jo že zdavnaj povedati, že takrat, ko ste se vrnili. Zato sem bila tako nemurna. Ko je pa Lassiter prišel, sem se nescema domislila — premislila sem si. Potlej pa nisem več imela poguma, da spregovorim o tej stvari.«

»Ali boste zdaj spregovorili?«

»Bom, bom. Že včeraj sem nekaj omenila, pa ste bili tako hladni in odbijajoči. Nisem si upala. Dalje bi pa ne mogla molčati.«

»Lepo, lepo, skrivnostna dama, tak odkrijte vendar svojo tajnost.«

»Nikar se ne smejte,« je odgovorila s plamenom prebujajočega se poguma. »Že v prihodnji minuti vas bo smeh minil.«

»Le pogumno!«

Stekla je v smrekov gozd; ko se je vrnila, je držala v rokah neki očitno težak predmet. Ko je Venters bliže pogledal, je spoznal, da je bilo tisto, kar je s tako pomembnim obrazom nesla, zavito v črno ovratno ruto, ki jo je prav dobro poznal. Že to je bilo dovolj, da je zdržalo njegovo radovednost do skrajnosti.

»Niti ne slutite, kaj sem v vaši odsotnosti delala,« je dejala.

»Postopali ste in mene čakali, mar ne?« je smehljaje se odgovoril. »Saj veste, da sem domisljal, vec.«

»Napaki! Delala sem. Le oglejte si moje roke natančneje!« Pokleknila je tik njega, skrbno položila povitek na zemljo in mu ponudila obe roki. Dlani in prsti so bili beli, razorani, nabrekli.

»Hoj, Bess, po vodi ste čofotali,« je menil.

»Čofotala? Le pogledajte!« Z urnimi prsti je razvezala črno ruto — in svetlo sonce je osvetlilo temno se lesketajočo kepo zlata.

»Zlato!«

»Da, zlato! Le pogledajte! Mnogo funtov zlata! Našla sem ga; izpirala sem ga na potoku. Drobec za drobcom, kepo za kepo. Da, da!«

»Zlato!« je ponovil Venters.

»Tako! Zdaj se pa le smejte moji skrivnosti!«

Dolgo je bolščal Venters v kup zlata; potlej je iztegnil roko, da potežka, ali je res pristno.

»Zlato!« je že v tretje vzkliknil.

»Stotine, tisoči dolarjev!«

Sklonil se je k njej in s trdnim prijemom oklenil njeno roko.

»Ali je še več tega zlahtnega zrnja na tistem kraju, kjer ste našli to?« je šepetaje vprašal.

»Vse polno; ves potok je poln tega, prav gor do čeri. Sicer ne vem, ali so količine izdatne, toliko ga pa je — da si nabere bogaštvo.«

»Taka je bila torej vaša skrivnost?«

»Da. Sicer sovražim zlato, ker zaradi njega ljudje zbesne. Videla sem jih pijane od sreče, plešče ko obsedence. Slišala sem jih preklinjati in divjati. Videla sem, kako so se ruvali ko pobesneli psi in se metali po prahu. Videla sem jih, kako so drug drugega morili — in vse samo zaradi zlata.«

RADENSKO KOPALIŠČE

po naravni oglikovi
kislini najmočnejše
v jugoslavijini edino
kopališče te vrste v
Sloveniji
zdravi z uspehom

boleznj srca, ledvic, žilcev, jeter,
žolča, želodca, notranjih žlez in
spolne motnje

Moderni komfort, tekoča voda,
godba, dancing, kavarna, ton-kino,
tenis itd. — Obširne prospekte
dobite na zahtevo pri PUTNIKU
ali naravnost od uprave kopališča

SLATINA RADENCI

Direktni vagon iz Ljubljane, Beograda in
Zagreba do samega kopališča!

»In zaradi tega ste s tako težavo spregovorili o tem?«

»Ne — ne samo zaradi tega.« Bess je pobesila glavo. Bolj zaradi tega, ker sem vedela, da ne boste hoteli več tu ostati, ko boste uzrli zlato.«

»Ali ste se mar bali, da bi vas zapustil?«

»Da!«

»Čuj me! Otroče otroče! Čuj me — ti prečudno, sinjeoko dekle! Moja skrivnost, veš, je pa mene težila. Že dolgo vem, da bova morala dati tej dolini slovo. Ostati ne smeva več. Vedel pa nisem, kako bova mogla odtod — čez mejo — od česa bova živela, ako se nama beg res posreči. Dobro veš, da sem berač. In zaradi tega sem tako prikrival svojo skrivnost. Siromašen sem. In človek potrebuje denarja, ako hoče priti mimo Sterlinga in dalje. Ne mogla bi zmerom samo jezdit na konjih ali mulah ali si pa brusiti pete; in kljub temu, da sem dobro vedel, da morava odtod, sem si vendar moral neprestano beliti glavo, kako in kje in kod in kam. Zdaj pa! Zdaj imava zlato! Če obrneva enkrat Sterlingu hrbet, nama ti lopovi ne morejo več do živga. In samo ti so najini sovražniki.

O, čuj me, Bess!« Venters je slišal, kako zvonek in mehak mu je glas, čutil, kako mrzli so Bessini prsti, stisnjeni v njegovo dlan, videl, kako se je nagibala k njemu, blede in brez sape. »Zdaj veš. Taka je torej moja želja, da se te znebim! Ti, samo ti — si mi podarila novo življenje! Odpeljal te bom odtod, daleč stran iz te divjaške zemlje. Tudi tebi bo vzkliklo novo življenje. Srečna boš, Videla boš mesta, ladje, druge ljudi... Vsega boš imela, kar ti bo srce poželelo. Vso sramoto in vse skrbi svojega življenja boš pozabila, kakor da bi vsega tega nikoli ne bilo. Taka je moja želja, da te pustim samo tu, dekle ti sinjeoki! Ljubim te! Ali še nisi vedela? Morala si vedeti! Ljubim te! Prost sem! Mož sem, kakršnega si šele ti ustvarila. Berač nisem več... Poljubi me! Taka je moja želja, da te prepustim tvoji usodi, ti lepo, prečudno tuje, nesrečno dekle! Osrečil te bom! Kaj mi je mar preteklosti? Ljubim te! Odpotovala bova v mojo domovino, v Illinois, k moji materi. In potlej te bom odpeljal v daljine dežele. Vse, česar ti usoda doslej ni privoščila, ti bom tisočkrat nadomestil. O, saj vem, da me ljubiš — vedel sem že prej, preden si spregovorila. In takrat se je moje življenje od temelja spremenilo. Zdaj bova lahko kot svobodna človeka dala teje dolini slovo. In ti me ne boš spremljala ne kot moj tovariš, kar si mi bila doslej, ne kot moja sestra. temveč... Bess, ljubica... kot moja žena!«

17. POGlavJE

Wrangle dirka svojo veliko dirko

Naposled sta se zaljubljenca zedinila za tale načrt: Venters naj jezdi v vas, prinese za Besso nekakšno preobleko ali vsaj takšno oblačilo, da ne bo bodlo v oči kakor njen zdanji jezdnj kostum, pripelje naj ji konja in se kakor moči hitro vrne v dolino. Medtem bo Bess pomnožila zlati zaklad. Potlej se bosta podala na pot, na dolgo, nevarnostno polno pot, stran iz Utaha.

Spet se je poslovila Bess od Ventersa v senci višave skale, in tokrat so jima upanje, ljubezen in strastno zaupanje šepetali pristrčne poslovične besede.

Venters je vzel s seboj samo riansko, revolver in pičlo zalogo kruha in mesa; in tako, s tem lahkim tovorom, je naglo hitel niz pobočje, dokler ni prišel v globino Slepilnega sedla. Mrak se je že ulegel — in bil mu je dobrodošel. Ko je prišel do svojega starega skrivališča v ozkem cañonu, so že žarele zvezde na nebu in v njihovem svitu si je utiral pot skozi goščavo do travnate, s pečinami obdane jase. Wrangle je stal sredi travnika z visoko dvignjeno glavo, črn in visok v medli svetlobi. Venters je lahno zažvižgal; počasi se je bližal konju in ga naposled poklical. Konj je zahrzal, zdijal stran z zamolkim, trdim peketom in izginil v temi. Divji je ko kdaj koli!« je zamrmral Venters predse. Sledil je rjavcu v naglo se ožecho sotesko, toda kaj kmalu je moral opustiti zasledovanje, ker ni več videl roke pred očmi. Ko se je vračajoč se spet bližal jasi, je skočil Wrangle iz trde temne sence neke čeri in zdijal ko velkanska puščica mimo njega na svetlo pašo. Venters je sprevidel, da bodo počasi vsi poskusi, da bi ujel Wrangle,

la, zaman, zato se je vrnil k naprej strleci skali, kjer je imel skrite sedlo in gunje; legel je spat.

Drugo jutro se mu je s pičlim trudom posrečilo, da je ujel še zmerom nekoliko upornega konja. In nagli, enakomerni galop velikega rjavca ga je nesel vzdolž doline. Na poslednjem napajališču je prebil drugo noč. Cenil je, da mora biti do Cottonwoodsa le še kakšnih petdeset milj.

Drugo jutro je navsezgodaj nadaljeval svojo ježo in prišel sredi dopoldneva do skalnate preseke, označujoče južni konec sedla; odondod je držala pot na kaduljno ravnico. V prahu je opazil sledove Lassitrovega konja, drugih pa nobenih. Razjahal je konja, napel Wrangle povodec in začel voditi konja po strmi poti navzgor. Kratko plezanje, ki je bilo za žival napornejše ko za človeka; morala sta malo počivati. Medtem je Venters občudoval lepoto prostrane škrlataste kaduljne ravni.

Wrangle je hrzal od veselja, ko ga je v nozdrvi zascegetal vonj po kadulji, saj ga je že tolikanj pogrešal. Venters je spet zajezdil konja in zdirjal po beli stezi, opojen od dehtečega vetra. Morda je bil dve ali tri milje spotoma, ko je Wrangle zdajci obstal, da je Ventersa kar vrglo ob glavič sedla.

»Kaj je, stari prijatelj?« je vzkliknil Venters in pogledal dol, da bi našel ali zrahljano podkev ali kako ali kamen, ki se je morebiti zagvoznil konju v kopito. Ničesar ni mogel opaziti, zato se je spet vzravnil. Wrangle je stal okorelih nog, privzdigoval glavo in strigel z ušesi. Venters, sledeč namigu, je brz pogledal predse in opazil v oblak prahu zavito krdelo jezdecev, jahajočo po pobočju nizdol. Vseeno, ali so ga videli ali ne, zdelo se je, da jim še na um ne pride, da bi menjali hitrost ali smer.

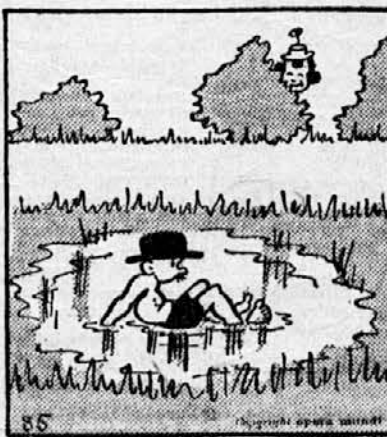
»Kdo utegne to biti?« se je vprašal Venters. Ni mu bilo po volji, da bi jo popihal. Njegova kri je bila hladna, vznemirjenost, ki ga je obšla ob misli, da ti jezdecji ne morejo biti njegovi prijatelji, mu je priostroila čute, povzdignila njegov pogum. Skočil je s sedla in odpeljal Wranglea za visok kaduljni grm, da mu bo dobro skrivališče, dokler se jezdecji ne bodo tako približali, da bo videl, s kom ima opravka; potlej mu bo res že vseeno, kako hitro ga bodo opazili.

Ko je preskusil svojo risanko in se prepričal, da je vse v redu, je legel na prežo. Medtem se je zbirala sila grenkega in že skoraj ohromelega srda, da izbruhne z živim in žgočim plamenom. Če ti jezdecji niso roparji, potlej je moral res že pozabiti, kakšni so roparji prav za prav in kako jezdi. Bliže, čedalje bliže so prihajali, majhno krdelo, tako strnjena in temna gmota, da jim ni mogel prešteti števila. Kako čudno, da njihovi konji niso še Wrangle opazili! Venters si je dopovedal, da je temu vzrok zgolj hitrost njihove ježe. Jezdili so v naglem galopu, kakršnega bolj cenijo roparji kakor miroljubni kaduljni jezdecji. Venters je malce zaskrbljeno pretehtaval možnost, da bi ga utegnili ti nepridipravi prehiteti, še preden bi mogel ugotoviti, kaj ga čaka. Ko so bili še kakšnih sto petdeset metrov stran, je odpeljal Wrangle z umerjenim korakom na sredino poti.

Potlej je slišal glasne klice in trdo kopanje kopit in videl, kako so se konji vzpenjali in zaplesali z visoko dvignjenimi glavami in vihrajočo grivo. Nekaj oblakov dima je v ostrih obrisih obviselo na črnem ozadju jezdecev in konj in počili so strelji. Krogle so udarile daleč pred Ventersom v zemljo, dvignile prah in se z lahnim brnenjem odbile proti kadulji. Razdalja je bila za revolverse krogle na moč velika; najsi je bil namen teh strelcov kakršen si bodi, za Ventersa je bilo važno, da so mu v prsih razbohotile plamen zažigane srda. Ovil si je povodec okrog roke, da bi mu Wrangle ne pobegnil, potlej je pa dvignil riansko ob ramo in dvakrat sprožil.

Gospod Subito...

... pri kopanju.

1914-1939

MED DVEMA VOJNAMA

ali:
25 let svetovne zgodovine
(Gl. štev. 19. in naslednje)

Združene države Severne Amerike prepovedo priseljivanje; to pomeni konec telesnih preiskav priseljencev na Ellis-Islandu, priseljenjski postaji New Yorka. Lenin umre; po balzimiranju ga položijo na mrtvaški oder na največjem moskovskem trgu. Leninov uradni naslednik postane Rikov,

Lenjin na mrtvaškem odru

dejanski pa Staljin. Ob koncu leta mora Trocki v izgnanstvo na Krim. MacDonald sestavi prvo laburistično vlado v angleški zgodovini. Venizelos postane predsednik grške vlade.

Staljin

Dommargue

Smrt Stinnesa, industrijskega magnata iz nemške inflacijske dobe. Dommargue postane za Millerandom predsednik francoske republike. Umor italijanskega poslanca Matteottija. V novembru mora MacDonald odstopiti, za njim pride Baldwin. Začetek državljanske vojne na Kitajskem.

Mussolini

Hindenburg

Smrt predsednika nemške republike Eberta; njegovo nasledstvo prevzame stari maršal Hindenburg. Mussolini postane diktator Italije, na Angleškem pa vrne zakladnik kancler Winston Churchill funt na prejšnji zlati standard. V Švici se sestanejo

Stresemann, Austin Chamberlain in Briand in podpišejo pozneje tako znameniti locarnski pakt. Na Angleškem umre kraljica-mati Aleksandra. Ibn Saud postane kralj Arabije. Norveška prevzame Spitzberga in jih prekrsti na ime Svalbard.

Dolje prihodnjic

= ŠPORTNI TEDNIK =

V NOGOMETU USPEH, V ATLETIKI PORAZ

Finalne tekme naših ligašev za naslov državnega prvaka so bile pravcata dirka in gonja igralcev z ene tekme na drugo. Klubi so morali izkoristiti prav vse nedelje in praznike, pa celo delavnice, da so lahko dokončali prvenstvo do začetka tekmovalnega leta. V revanžnih tekmah se je edino pri Sarajevčanih pokazala posledica neprekinjenega nastopanja. V Budimpešti so doživeli katastrofalni poraz, ki je vse presenetil. Oba ostala jugoslovanska zastopnika sta tudi iz povratnih tekem izšla kot zmagovalca in se plasirala v drugo kolo. Ta uspeh bo nedvomno močno odjeknil v športnem svetu.

V tekmovalstvu za mali srednjeevropski pokal se je srečalo 8 klubov: Ferencvaros, Ujpest in Hungaria iz Budimpešte, Rapid in Venus iz Bukareste, iz Jugoslavije pa Gradjanski, BSK in Slavija. Prvo kolo lahko imenujemo jugoslovansko. Saj sta v tekmovalstvu ostali dve naši moštvi, izmed madžarskih in rumunskih pa je po eno. Poleg Venusa sta izpadli tudi renomirani profesionalni enajstorci Ujpesta in Hungarije.

Stirje klubi so odigrali svoje tekme že prejšnji ponedeljek. V Beogradu je igral BSK z rumunskim prvakom Venusom. Gostje so imeli smolo, da so že v prvih minutah izgubili svojega najboljšega napadalca Bodolo, ki se mu je zlomila ključnica. Z desetimi igralci Venus seveda ni bil kos Beograščanom, ki so po trdovratni borbi zmagali s 3:0.

Druga tekma je bila v Budimpešti. Izid pomeni precejšnje presenečenje. Rumunski gost Rapid je zaslužen premagal slabo Hungario z 2:1. Največ zasluge na zmagi ima odlični Šipos, bivši igralec Gradjanskega.

Ostali dve tekmi sta bili dva dneva pozneje. Gradjanski je imel v Zagrebu za gosta Ujpest. Igra je bila zelo ostra. Gradjanski se je razigral šele v drugi polovici, ko je neprestano oblegel madžarsko svetilo in trdno držal nasprotnika v kleščah. Ujpest je pokazal izvrstno tehniko in popolno obvladovanje žoge, poletni igri Zagrebčanov pa se le ni mogel upreti. Gradjanski je zaslužen beležil visoko zmago 4:0.

V Sarajevu je igrala Slavija z madžarskim prvakom Ferencvarosom. Tekma je bila izredno fair. Sarajevčani so od vsega začetka prevzeli iniciativo, tako da nasprotnik do konca ni prišel do izraza. Domači so igrali dosledno nizko, kar je goste popolnoma zmedlo. Igra se je končala zaslužen 3:0 za Slavijo. Junak dneva je bil sarajevski napadalec Rajlić.

Prejšnjo soboto in nedeljo so bile povratne tekme. Edina sobotna tekma je bila v Budimpešti, kjer sta se srečala Ujpest in Gradjanski. Domači so bili ves čas v premoči, toda obramba Gradjanskega je bila nepremagljiva. V drugi polovici je Lešnik ustrelil gol. Pri tem je ostalo do konca. Zmaga Gradjanskega je bila precej srečna. S skupnim izidom 5:0 je Gradjanski izločil nasprotnika iz nadaljnega tekmovalstva.

V Bukarešti so imeli v nedeljo dvojni spored. 50.000 gledalcev je najprej gledalo tekmo med BSK in Venusom. Beograščani so bili obe polovici boljši in je zato njihova zmaga 1:0 mnogo preizkušena izražena. Gol je padel že pred odmorom. Tako se je tudi BSK s skupnim izidom 4:0 plasiral v naslednje kolo. V drugi tekmi je Rapid vnovič premagal Hungario. Tokrat se izdatneje z rezultatom 3:0. Rumunsko moštvo je bilo odlično in je v vsakem pogledu prekašalo Madžare. Rapid je kot edini zastopnik rumunskega nogometa s skupnim izidom 5:1 prišel v semifinalno kolo.

V Budimpešti je madžarski nogomet doživel zadoščenje, da je vsaj enega svojega zastopnika spravil v drugo kolo. Prvak Ferencvaros je od vsega začetka vzel vajeti v roko in diktiral tempo, ki mu Slavija ni bila kos. Zaradi silne treme so Sarajevčani izgubili nezaslužen visoko. Izid 11:1 za Ferencvaros nikakor ne ustreza razmerju medsebojnih moči in znanja. Skupni rezultat se glasi 11:4 za Budimpeščane.

V polfinalu bodo torej igrali Gradjanski, BSK, Ferencvaros in Rapid. V domačem prvenstvu sta se v Mariboru srečala Železničar in Maribor. Železničar je bil boljši in je zaslužen zmagal z 2:1. Mariborski vratar je rešil svoje moštvo hujšega poraza. Prihodnjo nedeljo bo povratna finalna tekma.

V Ljubljani je bil prvi juniorski finale med Ljubljano in Mariborom. Zaradi visoke zmage 5:0 se Ljubljanačanom v povratni tekmi ni bati presenečenja.

Ljubljanska Slavija je proslavila svojo 10-letnico z nogometnim turnirjem. Sodelovala so štiri moštva. Glavno darilo si je zaslužen priborila Litija, ki je v finalu premagala celjsko Jugoslavijo z 2:1. V Celju je igral ljubljanski Mars s Celjem 4:4.

V soboto in nedeljo je bil v Beogradu atletski dvoboj med Madžarsko in Jugoslavijo. Izbrani čas je bil vsekako neprikladen, ker so naši atleti komaj začeli z resnim treningom. Posledica je bila hud poraz 122:78 točkam. Madžarski športniki so naše znatno prekašali. Že po prvem dnevu so vodili z 58:35 in so razen v štafeti 4x100 m zmagali v vseh točkah. Najboljše rezultate so dosegli Harsany na 800 m z 1:56.2, Szilagy na 5000 m s 15:13, Horvat v metu diska s 46.17 m in Vermes v skoku v daljino s 709 cm. Tudi v nedeljo so naši zastopniki beležili le dve zmagi, in sicer Abramović v skoku v višino (185) in inž. Stepišnik v metu kladiva (48.57).

Kdaj je bila prva razstava?

Pariz, junija.

Prva nacionalna razstava je bila v Parizu šele leta 1879. Mednarodne razstave so bile pa že prej. Tako so mednarodno razstavo v Londonu odprli leta 1851.

Zanimivo je, da se je francoski kralj Ludvik XI. zelo zanimal za razstavo francoskih industrijskih izdelkov. Bil je pač večji prijatelj trgovcev kakor plemstva. Že leta 1470. je hotel prirediti prvo razstavo, in to na Angleškem, najbrže zato, da bi se povečal francoski izvoz v Anglijo. Ludvik XI. je poslal v London večje število trgovcev, ki naj bi tam prodajali francosko blago. Ker je bilo pa takrat popotovanje po morju še zelo nevarno, je samo polovica vseh francoskih trgovcev srečno prišla preko La Mancha v Anglijo. Regent Warwick je pa vse francosko blago zaplenil, da bi zaščitil angleške fabrikante. Tako je prva mednarodna razstava v Londonu popolnoma propadla.

Radio Ljubljana od 27. VI. do 3. VII. 1940.

ČETRTEK 27. JUNIJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 18.00: Šramel »Škrjanček« 18.40: Slovenščina za Slovence 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nacionalna ura 19.40: Objave 19.50: Deset minut zabave 20.00: Koncert operne glasbe 20.45: Reproduciran koncert simfonične glasbe 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

PETEK 28. JUNIJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 9.00: Šolska ura 10.00: Prenos iz stolnice 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Akademski pevski kvintet 14.00: Poročila 18.00: Radijski orkester 18.40: Predavanje o Vidovem dnevu (g. prof. Fr. Trdan) 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: O znanji politiki 20.30: Koncert. Sodeluje Radijski komorni zbor in Radijski orkester. Dirig. D. M. Šijanec 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

SOBOTA 29. JUNIJA

9.00: Napovedi, poročila 9.15: Verski govor 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz cerkve sv. Petra 10.30: Plošče 11.00: Koncert vojaške godbe 12.30: Objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 17.00: Kmet. ura: Vzreja in nega mladih prašičev 17.30: Kmečki trio in Fantje na vasi 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Plošče 20.30: Operni spevi 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Cimermanov kvartet. Konec ob 23. uri.

NEDELJA 30. JUNIJA

8.00: Jutrnji pozdrav 8.15: Magistrov trio 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Verski govor 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve 10.30: Plošče 11.00: Koncert francoske glasbe 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Zbor učencev orglarske šole 14.00: Plošče 17.00: Kmet. ura: Stelja in gozd (ing. Mirko Sušteršič) 17.30: Plošče.

Mnogi še ne vedo

kako je zdravju škodljiva nepravilna prehrana. Vse strupene snovi, ki nastajajo pri presnavljanju in vse škodljive črvesne bakterije uničuje in odstranjuje Joghurt. Če si hočete ohraniti zdravje in podaljšati življenje uživajte čim več JOGHURTA! Zahtevajte povsod Joghurt

„Gorenjskih“ mleč. zdruš. Mistrsova ul. 10

MLADOST IN LEPOTO VAM PRINAŠAM!

Mladostne poteze niso odvisne od Vaše starosti, ampak od negovanja Vaše kože. Poskusite vsaj enkrat NIVEO! Zakaj samo NIVEA vsebuje EUCERIT, ki daje Vaši koži zdravje, a samo zdrava koža lahko izraža mladostne in sveže poteze.

SREDA 3. JULIJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski šramel 14.00: Poročila 18.30: Mladinska ura: Slovenski literarni zemljevid VI: Koroška (g. prof. Fr. Vodnik) 18.50: Plošče 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.10: O pravicah vpoklicancev v vojaško službo (sodnik g. Jože Tome) 20.30: Pevski koncert: g. Ferdo Lupša, pri klavirju g. prof. Marijan Lipovšek 21.15: Godalni kvartet s kitaro (gdč. Fr. Ornikar, gg. K. Burger, Avg. Ivančič, Č. Sedlbauer, St. Prek) 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

FR. P. ZAJEC

IZPRAŠAN OPTIK IN URAR

LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6

pri franciškanskem mostu

vsakovrstna očala, daljnogledi, lopomeri, barometri, higrometri, itd. Velika izbira ur, zlatne in srebrne. Samo kvalitetna optika. Ceniki brezplačno

TOREK 2. JULIJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Deset minut zabave 20.10: Alkoholizem in vzgoja 20.30: Šramel »Stirje fantje« 21.15: Radijski orkester 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Samospevi gdč. Mire Bašičeve, pri klavirju g. prof. Marijan Lipovšek. Konec ob 23. uri.

ZA WEEKEND

kupite najcenejše zložljive vrtno fotelje, rožaste kretone in klot odeje, primerne zavese v različnih vzorcih pri SEVER, Marjin trg 2. Prevzamemo v popravilo tudi stare odeje.

Pomlad se prebuja...

„O-ke“ ameriška guma Vas varuje infekcije. 3 komadi din 10 — v lekarnah

Otroški voziček,

kolo ali šivalni stroj najhitreje in najbolje kupite, prodaste ali zamenjate v trgovini

Josip Uršič — Celje

Narodni dom

Oblike, perilo, vetrni suknjiči, dežni plašči, trenčkoti in vsa praktična oblačila, nudi v največji izbiri, najceneje

Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

PROTI MALOKRVNOSTI

bledici, splošni slabosti, slabemu teku, za regeneracijo krvi po porodu, za rekonvalescenco je „Ferrodovim“ preizkušeno in zanesljivo zdravilo. Cena 1 stekleničke din 40 — s poš. din 45 — 3 stekleničke din 105 — franko. Proizvajal: Mr. Ph. A. Mrkušić, lekarnar v Mostarju (Banovina Hrvatska). Dobiva se v lekarnah (Reg. S. Br. 6682-32)

MALI OGLASI

BREZPLAČNO vsakemu detaljna literatura »Preporočila fizični i nervni. Zahtevajte: Beograd, Masarykova 9. Muš Marković.

FRANJO PERCINIC

konec elektrotehnično podjetje

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 16

Telefon 23-71

Na zalogi imam vedno vse priprave in aparate za gospodinjstvo, kakor tudi vse svetlobne telesa. t. j. od žarnice do lestence svetovnoznane trdke »Siemens«. Izvršujem tudi električne napeljave za razsvetljavo in pogon

REZKALNI STROJ (fresmašino) za železo, industrijska okna, železna 180x260, nože za struženje železa, orodje za ključavnice in kovane, ključne raznih velikosti ugodno prodaja ALPINA, Ljubljana, Tyrševa cesta 12.

OREHOVA JEDRCA

sortiran cvetlični med in

medico dobite najceneje v

MEDARNI

Ljubljana, Zidovska ul. 6. 48. T.

OKAMA MAZILO

Iz zdravilnih zelišč. Čudovit uspeh pri raznih opeklinah, ožuljenjih, volku, turih in vnetjih itd. za nego dojenčkov pri kožnem vnetju, izpuščajih in hlastah na temenu, za razpoke prsnih bradavic.

Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Premog-Koks-Drva

RESMAN LOJZE - Ljubljana

Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21

Telefon 44-90